Орган Руського Народного Союза в Америці

В лучности сила!

Свобода

SVOBODA

РІК XXI. Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер, 17. цьвітня 1913. Ч. 16. | VOL. XXI. Jersey City, N. J., Thursday, April 17, 1913. N. 16.

Новинки.

Народна робота в Джерзи Сіти. Славна колись руська громада в Джерзи Сіти, Н. Дж., що через всілякі релігійні роботьби зійшла майже з овиду, починає тепер двигатись із кількалітного занепаду та забираєсь наново до ширшої народної роботи. Ось дня 14. марта с. р. оснувало ся тут товариство Сьпівацько-Драматичний Кружок. До сего товариства вписали ся найкрасші місцеві сили, вибираючи своїм головою і діріґентом редактора „Свободи" п. О. Стеткевича. Наука сьпіву теоретична й практична відбуваєть ся поки-що раз на тиждень в домі під ч. 72 Морріс стр.

Дня 6. с. м. довершило ся тут дуже важне й пропамятне діло, а іменно заснованє всенародної інституції під назвою „Руський Народний Дім в Джерзи Сіти". До сеї інституції вписало ся по нинішний день пять місцевих братств і товариств та одно сестрицтво. До уряду Народного Дому вибрано людий сьвідомих і енерґічних під проводом гол. фін. секр. Р. Н. Союза п. С. Ядловського яко предсідателя. Минулої неділї відбуло ся засіданє Виділу, на котрім ухвалено отсї три річи: 1. Всенародні Збори в справі „Рідної Школи" і деяких льокальних народних справ на день 11. мая с. р. о год. 3-тій пополудни. 2. Представленє, концерт і баль на день 29. мая на дохід Народного Дому. 3. Великий загальний пікнік або прогулька в лїті на дохід всіх товариств, що належать до новооснованого Народного Дому.

Хто був присутний на послїдних зборах Народного Дому, мусів прийти до рішучого переконаня, що в тій нещасливій громаді настане врешті бажаний давно мир, а нарід, забувши давні невзгодини й колотнечі, возьме ся щиро до праці не комусь-там другому, а так **самому собі!** Желаємо джерзисітським громадянам витревалости і всього гаразду. Щасть Боже!

Недозволене Шевченкове сьвято. Український студентський гурток, зорґанізований у московськім купецькім Інститутї, рішив був уладити минулої неділї сходини, присьвячені памяти Т. Шевченка, та поліція не дала дозволу на се сьвято.

Безпроцентові позички для тих, що потерпіли від елєментарних нещасть. „Краєвий Союз кредитовий" у Львові дістав мілїон кредиту на безпроцентові позички для тих селян, що потерпіли з причини сегорічних нещасть. Після реґуляміну установленого для тих безпроцентових позичок, мають бути сї позички розділювані лиш малим, незасібним хлїборобам (рільникам і лише справді потерпівшим від елєментарних нещасть. Позички мають бути цілком дрібні і лиш у виїмкових обставинах можуть виносити по корон 300, понад сю суму не вільно виходити. Позичка має бути уділена лиш на вклад в весняне загосподаровань, головно на купно насінь на засіви. Сї позички будуть розділювати стоваришеня, що належать до краєвого союза кредитового.

Шикановане подільської „Просьвіти". На день 29-го марта визначено було в Подільськім Каменци лїтературно-музичний вечір тамошної „Просьвіти". На сих вечерницях мали сперша виставити Самійленкову песу „Драма без горілки", але поліція заявила, що сеї штуки нема в списї штук, які можна виставляти. Впорядчики вечера вислали телеґраму до головної управи для справ друку, та не діждали ся вияснення, хоч відповідь оплачено. Тепер вибрано иншу штуку „На першім гулї", але поліція знов не дала дозволу, дарма, що на книжцї є випечатане навіть число одержаного дозволу. Таким робом прийшло ся зрезиґнувати також з вистави сеї песи!

Українське товариство в Полтаві. Ґуберніяльний уряд для справ про товариства і спілки зареєстрував статут полтавського українського клюбу.

Руський відділ в амер. публичній бібліотецї. Подає ся до відома всім нюйорським і дооколичним Русинам, що заходами кружка місцевих сьвідомійших Русинів зістав в послїдних днях отворений в публичній амер. бібліотецї. 135 друга евня в Ню Йорку, руський відділ, у котрім можна щоденно від год. 9. рано до год. 9. вечером випозичати безплатно руські книжки старокраєвого видання ріжного змісту.

Слїдство в справі Бендасюка. В середу приїхав до Перемишля радник висшого краєвого суду у Львові Рибіцький, щоби переслухати тутешних кацапських менерів в справі Бендасюка, який сидить у Львові в слїдчій вязници за шпіґунство в користь Росії. Русофіли давали — як відомо — за його випущене на волю аж 250 тисяч корон кавції, одначе суд навіть на таку високу кавцію не згодив ся. Радник Рибіцький був також дня 18. б. м. у Грабі (пов. Ясло) та переслухував сьвідків у справі батюшки М. Сандовича.

Реформа подружого закона в Канаді. Д-р Ґолдфрей предложив провінціональному онтерійському парляментови нове внесенє в справі подружого закона. Внесенє се накладає кару 500 дол. на духовника чи яку иншу особу, що довершує акту шлюбної церемонії, колиб котранебудь сторона була під впливом альхоголю або колиб духовник мав підозрінє, що котресь з суджених є нездорове на розумі. Кара за се може досягати найбільше 12 місяців. Внесенє говорить, що особа, яка видає шлюбне позволенє (marriage license) мусить вважати, щоб молоді не були хорі на умі, і не терпіли на епілепсію, в разї підозріня повинна та особа разом з тим зголосити ся о дозвіл шлюбний, піти до лїкаря за цертифікатом здоровля. Коли котранебудь сторона з тих, що зголошують о шлюбний дозвіл, не хоче піти до лїкаря, тоді не можна видати такій особі чи особам шлюбного позволеня. Особа, що видає шлюбне позволенє проти законних приписів, підпадає 500 дол. кари і 12 місяців вязниці.

Катастрофа на Вислоці. У вівторок в ночи коло 11. години вертав гурток мужиків зі села Любені зі зелїзничої станції Чудець (на шляху Ряшів-Ясло), куди відпроваджували партію американських еміґрантів. Коли прийшли до перевозу на Вислоці, перевізник Йосиф Пастернак не хотів їх везти на другий беріг ріки, бо вода дуже прибула та ще передількома днями обірвала перевозову линву. Не дивлячись на се кількох селян всїло до лодки. Та хоч вона була досить велика, то на середині бистрої і глибокої ріки перехилила ся, наслїдком чого всї подорожні впали до ріки. До вечера вчерашного дня виловили 16 трупів. Шукають дальших трупів при сьвітлї ліхтарні.

Також „патріот". Онуфрій Кир з Чісголм, Мінн. доносить нам, що поміж руськими громадянами сього міста находить ся один великий народний діяч, якому на імя Дмитро Грицко, що є предсідателем місцевого відділу нового Союза. Сей Грицко ходив в своїм часї враз з другими своїми товаришами колядувати на будову своєї власної церкви. За заколядовані гроші предс. Грицко велїв принести 2 бакси пива і 2 ґальони віски та став за людські гроші балювати ся з прочими колядниками. Дня 9. марта відбув ся громадський мітинґ в справі будови церкви, а на тім мітинґу панове „колядники" вибрали на предсідателя будучої парохії таки самого Грицка, а на касієра — *жида* Луіса Рата, котрий в додатку є еще сальоністом! — Як отсе все правда, то чісголмській громаді варто поґратулювати!...

Пастор спалив свої діти. Пастор методиської церкви в Форт Сміт, Арканзас, Кенс, обжалуваний о спаленє своїх трох дїтий, зістав признаний винуватим через суд присяглих і засуджений на смерть. Пастор не виявив нїякого зворушеня, коли прочитано йому вирок смерти. Кенс був оскаржений за се, що привязав своїх дїтий до ліжка, облляв їх нафтою і підпалив. Троє дїтий спалило ся, однак двоїм вдало ся втечи і оскаржити свого батька. На підставі сьвідоцтва своїх дїтий пастор зістав засуджений на смерть.

Зелїзниця здовж Африки. Будова зелїзниці, що має получити два противлежні кінці Африки, а се ріг „Доброї Надії" з египетським Каїром, доходить вже до кінця. Треба збудувати ще 1440 кільометрів, щоби получити ті противлежні країни безперервною майже лінією. На озерах і в горішнім бігу Нїлю будуть курсувати пароходи, які будуть лучити перервані водою зелїзничі станції. Будова сеї зелїзниці, мимо ріжнородних перешкод так з огляду на сам терен, як і з причини підсоня, диких зьвірів, білих муравлїв та ворожого поведеня тубильців, поступає завдяки енерґічній праци Анґлійців дуже швидким темпом, так що в однім дни прибуває 1.6 кільометра зелїзничої дороги. В 1905 році дійшла ся зелїзниця до водопадів Вікторії в Родезії, віддалених о 2640 кільометрів від Капштату. Звідси посунула ся на північ до Брокен Гіл, центра мінеральних богацтв і до границї Конґа. Доведена вона вже до Елїзабетвіл в державі Конґо, 3712 кільометрів від Капштату. До сеї місцевости доходять вже правильно поїзди. З півночи вдерла ся вже зелїзниця на просторі 2240 кільометрів через Хартум в Судані в само серце Африки. Інжінери є пересьвідчені, що найдальше в протягу 900 до 1000 днів зелїзниця буде готова. Очевидно що зелїзниця не заступить простої морської дороги до Капштату, за те отворить Анґлійцям середину африканської землї для експльоатації, випустить на схід і захід відгалуженя і стане ся великою комунікаційною артерією.

Зелїзнича катастрофа в Мостисках. З суботи на неділю о 2-ій год. по півночи лучила ся на стації в Мостисках страшна катастрофа, яка коштувала житє 4-ох людий, а крім того є ще кількох ранених. О 2-ій годині по півночи доїзджав до стації в Мостисках тягаровий поїзд, що їхав з Ряшева до Львова. Тор, на який мав вїхати сей поїзд, занятий був другим тягаровим поїздом, що їхав зі Львова до Ряшева. Наслїдки сего зудареня були такі, що обі льокомотиви і вісїм ваґонів сильно понищили ся, трох людий, а саме керманич поїзду Йосиф Мержвінський, та кондуктори Григорій Федина, Гнат Селезець і Ян Яскулка померли на місци, а машиніст Федевич і кондуктор Зелїнський і Шиш тяжко покалїчені. Проча зелїзнича служба виратувала ся в сей спосіб, що вискочила перед катастрофою з ваґонів.

Жидівські збори в справі соймової виборчої реформи відбули ся у Львові дня 1-го цьвітня в скарбківськім будинку. Про становище Жидів до соймової виборчої реформи реферував пос. д-р Штанд і адвокат д-р Райх. На зборах сих ухвалили протест до намісника Бобжинського по причині трактованя жидівського населеня. Жиди домагають ся 23 виборчих округів і відповідного поділу міст Львова і Кракова. Соймовим послам мойсейового віроісповіданя ухвалили вотум недовіря.

Страйк в Обурн, Н. Й. В Обурн, Н. Й. треває тепер страйк робітників в фабриці „Коломбіен Роп Ко.". Як всюди, так і тут „сторожі порядку" виступили в обороні компанії а проти страйкуючих робітників. Коли страйкері зібрались під фабрику і хотїли уставити пікети, поліція арештувала провідничку страйку. Сим обурились страйкері і постановили відібрати свою товаришку з рук капіталїстичних наймитів. Вивязалась бійка на кулаки. Страйкері боронились перед атаком поліції. Тоді шеф поліції розказав стріляти. Сальва була фатальна, бо 6 осіб впало відразу, тяжко ранені кулями. І хто знає чим скінчила би ся стрілянина поліції, колиб не те, що мейор міста в страху покликав алярмуючо компанію війська. І така доля американського робітника: коли не згине в фабриці або майні, то на розказ якогобудь драба застрілять його поза фабрикою, скоро він посьміє впімнутись о більший кусок хлїба.

РОЗМЕТ Р. Н. СОЮЗА ЗА МІСЯЦЬ ЦЬВІТЕНЬ 1913 р.

Член на цїле посмертне платить $1.25, а на половину посмертного $0.73.

НАРОДНІ ЗБОРИ
в справі „Рідної Школи“

NEW KENSINGTON, PA.

Дня 19-го марта с. р. Русини в Ню Кенсінґтон і Форд Сіти, Па., мали нагоду витати у себе дорогого гостя з рідного краю, делеґата і представителя просьвітних товариств в Галичині, п. С. Демидчука.

О год. 7-ій вечер повитали представителі нюкенсіґтонської руської громади п. делеґата на пенсильванійськім двірци; п. Демидчук прибув в товаристві о. Ст. Ващишина з Форд Сіти разом з заступниками фордсітської громади.

О пів до осьмої стала наповнятись красно прибрана церковна галя учасниками віча і вскорості забракло місця.

Віче отворив вступним словом о. Ст. Ващишин, витаючи дорогого гостя сердечно і щиро в імени всіх Русинів-Українців з Ню Кенсінґтон і Форд Сіти. Ціла галя залунала від однодушного оклику: Слава і честь Високоповажаному Делеґатови!

На предсідателя віча покликано п. Семена Баля з Форд Сіти, а на секретарів пп. Петра Кузьмину і Семена Лебедя з Ню Кенсінґтон.

Предсідатель подякувавши за вибір, уділив голосу п. делеґатови, котрий у своїй прекраснїй двигодинній бесіді представив ціле наше народне, політичне, економічне і просьвітне положене. Бесіда Впов. референта була так займаючою, що вічевики з великим одушевленем висказували слова радости і признане рідним братам в старім краю у їх боротьбі за волю; ворогам же Руси висказувано погорду. Серед слів з поеми Івана Франка (Мойсей), як також із знаменитої поеми Лепкого (В сьвіт за очи) неодному з присутних покотила ся горяча сльоза по лици.

На закінчене промовив о. Ст. Ващишин, пращаючи Впов. делеґата. Він звернув ся до вічевиків з горячим зазивом, щоб прийшли в поміч поневоленим братам в рідній краю і засьвідчили любов до них не тілько словами, але і ділом, і то в найгорячійшій справі, „Рідна Школа“. Зібрано більшими й меншими датками $60.75; у Форд Сіти зібрано $43.50 — раом $104.25. Видатки виносили $11.65, остало $91.80. Сю квоту (450 корон) вислано до старого краю (число посьвідки 3546).

По скінченю збірки подякував о. Ст. Ващишин вічевикам за численну участь на вічу і за дар, котрий зібрано на так важну ціль; відтак відсьпівано кілька укр. народних пісень, а посім вічевики розійшли ся з великим одушевленем.

Петро Кузьмиха, секр. віча.

BUTLER, PA.

І ми, Бутлерчани, діждались вкінци того давно заповідженого дня, 20-го марта, коли то до нас мав загостити п. С. Демидчук, делеґат українських просьвітних і економічних товариств з Галичини.

Того дня, (в четвер) зібралось в галї під церковю, як на Бутлер, невеличке число народа (от, стара руська байдужність), очікуючи дорогого гостя з рідного краю. Точно в заповідженім часі з'явив ся на галї п. С. Демидчук в супроводі місцевого пароха о. В. С. Гривнака. По повитаню п. С. Демидчука сьвященик і по виборі президії уділив один з президуючих членів п. делеґатови голосу.

Не буду переповідати змісту реферату, бо не о се ходить, а скажу лише се, що зібраний на сих зборах народ з затаєнем віддиху і з великою увагою вислухав майже двогодинної красномовної бесіди п. С. Демидчука. По скінченім рефераті подякували сердечними словами о. парох дорогому землякови за його труди та за піднесене патріотичного духа між зібраним народом, та візвав присутних до зложення своїх жертв на „Рідну Школу“. Зложено разом $45.00, які віддано вибраному на сю ціль касієрови п. Іванови Бунґа до переслання на „Рідну Школу“. По відсьпіваню многолітствія п. Делеґатови, та народних гимнів народ скріплений на дусі розійшов ся домів.

Учасник.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО ДО РУСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА!

Допись.

З Millville, N. J.

Послідними часами мали нагоду наші читачі через кілька разів читати в „Свободі“ про нашу руську кольонію, а радше про нашу руську кольонію, котра дуже скоро тут зростає, тому нині подам до відомости всім інтересованим, що дальше робить ся в нашій місцевости.

День 1. цьвітня с. р. зістане нашим переселенцям по віки памятним, а то тому, що в тім дни дістала наша руська громада в Мілвіл рівнож *княжий дар*, не тілько для себе, але і для всіх Русинів проживаючих на вільній земли Вашінґтона. В тім дни о 6. годині вечер зібрало ся місцеве братство сьв. Василия Вел., від. 347 Р. Н. С. на заповідженний надзвичайний мітінґ, щоби отримати щось несподіваного від тої компанії, що землю порозпродувала нашим людям, а ті покупивші, зґуртовані в одно молоде братство як рівнож і в Р. Н. Союзі, очікували тої вістки від репрезентантів тоїж компанії. Кромі братства прибули на той день до Мілвіл і ті фармері, що вже тут землю мають, але ще з родинами сюди не спровадились, щоби рівнож почути, що то буде на тім мітінґу, та чи можна скоро перепроваджуватись на свою нову господарку. А щоби відомо було кождому, котрі то фармери прибули на згаданий день, подаю їх (о скілько я довідав ся, з котрих сторін) читачам до відома: Михайло Гайдук з Скрентон, Іван Рудавський з Пасаїк, Петро Язьвінський з Перт Амбой, Юрій Маланчин і Франко Варжибко з Вунсокет, Онуфрий Иванишин з Філядельфії. Не знаючи місцевості, подаю дальше спис фармерів, котрі були, а то: Григорій Пипюк, Петро і Николай Стрільчуки (котрі приїхали тут аж з Норт Дакоти і осіли тут перед двома тижнями) Стефан Денус, Дмитро Гнатюк, Панько Процишин, Онуфрий Гнатюк, Василь Мазур, Петро Пастух, Іван Микитюк, Тома Венґжинський, Франко Бучинський і Ілія Данчишко.

Позаяк висше згадане братство резіснало було запрошена на той мітінґ до тих, котрих та кольонія інтересує, отже рівнож вислано запрошене і до „European Colonization Company“ в Філядельфії і рівночасно повідомили тую компанію, в якій цїли сей мітінґ скликають і щоби висше згадана компанія прибула на день 1-го цьвітня до Мілвіл. Компанія вислала нам відповідь, що на наш мітінґ висилає двох своїх членів, котрі то будуть репрезентувати тую компанію. На назначену годину прибули репрезентанти тоїж компанії, а то п. Франко Рудзінський і п. Василь Матолич. Мітінґ вітворив короткою промовою, в якій цїли тут всі зійшли ся, предсідатель місцевого братства Василь Морозович і рівночасно, пояснюючи всім присутним, що то має бути на тім мітінґу, покликав на предсідателя до веденя тих справ п. Михайла Гайдука, на що всі присутні одноголосно згодились. П. Гайдук, подякувавши за вибір і довіре, покликав на секретаря п. Петра Стрільчука, на що рівнож всї одноголосно згодили ся.

Перший просив о голос п. Василь Морозович, що зачав свою промову з того, як би ми всюди сильно стояли та всї з нами числились, колиб ми орґанізувались в такі громади як тут в Мілвіл. Бесідник згадав про рільництво в старім краю та про годівлю домашних звірят, а дальше вказав і на ту кольонію, що тут тепер повстала, та що було тут перед роком а що є нині. Перед роком в тій красній місцевости, якою є Мілвіл, анї ніхто не думав, що тут за рік буде вже і руська громада. Бо перед роком ніхто з наших Русинів і не знав про то місто, аж від коли зачала філядельфійська компанія, у якій знаходять ся і Русини, продавати ті великі обшари землі, та оголошувати ся в „Свободі“, то члени Р. Н. С., читаючи ті оголошення, покористували ся ними і поспровадзували тут собі фарми. До тепер є вже 168 Русинів, 39 Поляків і 1 Литвин, і вже зачинають будувати ся і землю управляти, бо роблячи на своїм власнім ґаздівстві; чоловік забуває про те, що він в Америці, бо не робить під надзором „боса“ але тут кождий є сам собі „босом“. Та як красно розвиваєсь та наша кольонія, говорив бесідник, тому і є охота до дальшої праці. Вказав при кінци своєї бесіди на то, яку славу ми всюди маєм, бож і тут на тій кольонії видніють вже і наші руські улиці, як Шевченка, Франка, Хмельницького, Кузьова і т. д., та що в місци маємо два відділи, читальню, яку з браку відповідного льокалю не мож було до ширшого житя ввести, та що вже і руський штор перед місяцем з'явив ся, а заложив його п. Григорій Пипюк, бувший дякоучитель в Пасаїку, та як гарно той штор розвиває ся. А ще брак тут *школи* та *церкви*, говорив бесідник, тому то власне просилисьмо Европейську Кольонізаціину Компанію на той мітінґ. Колиж тілько землї вона продала нашим людям, близько 2 тисячі акрів а еще до 4 тисячі має на продаж, то і так з певностию наші Русини дальше будуть купувати, і щоб та компанія жертвувала якийсь кавалок землі і під народні руські інституції.

Другий забрав голос п. Василь Матолич, та говорив о тім, що власне приїхав тут з п. Рудзінським, щоби дати руській громаді кавалок землі під народні інституції, а що президент тої компанії не міг сам прибути, тому уповажнив репрезентантів, щоби дати тим кольоністам 5 акрів землі в найлучшім положеню. Дальше говорив п. Матолич, що Юропіен Колонізейшен Компанія не є тою компанією, щоби тілько гроші здирати, а костумерів ошукувати, але щоби дійсно показати людям правду, що є оголошене в „Свободі“, то є і правдиве, бож навіть і головні урядники „Свободи“ і Р. Н. Союза приїзджали до Мілвіл і землю закупили. Видко отже, що в Мілвіл буде дійсно якась сильна руська громада, бо маємо і визначнійших людий поміж кольоністами (сеї неділі то є 6 с. м. закупив землю і п. М. Поляк з Філядельфії), тож кінчаючи свою півгодинну бесіду, п. Матолич пожелав кольоністам як найскоршого дорібку на нових фармах та вибудования на тій земли славної інституції на цілу Америку, бо і йому яко Русинови лежить на серци народне добро.

Третий забрав голос п. Рудзінський і говорив о тім, що так як п. Матолича так само і його уповажнила компанія до тої даровизни тих 5 акрів, але колиж Юропіен Колонізейшен Компанія жертвує тую землю під руські народні інституції, то та компанія хоче знати, хто буде мати власть до тої землї.

Тут межи членами братства як також і поміж присутними фармерами вивязалася горяча дискусія, бо братство хотіло, щоби та земля була записана на братство, другі знов говорили, щоби записати на церков, инші на народний дім та школу і т. д. Тут знов забрав голос п. Рудзінський і порадив, що буде найлучше, єсли вибере ся 9 тростеів і їм віддасть ся та земля в опіку, однак з тим застереженем, щоби з тої землї мали користь не тілько вони самі, але і ціла громада як також і весь руський нарід в Америці.

По короткій дискусії і після потрібних пояснень, бо більшість присутних не знала о що розходить ся і говорили тільки про церков, забрав голос п. В. Морозович та витолкував членам, що тепер нема бесіди про церков, тілько про землю, на кого записати та що еще нема парохії зорґанізованої, та щоби поставити кандидатів на урядників, так тут місцевих як також і позамісцевих, котрі тут землї закупили. Отже п. Маланчин поставив внесенє, щоби тростісами вибрано в першій мірі чотирох урядників Союза і „Свободи“ (тих, що суть властителями реальностий в Мілвіл) а крім них вибрати еще пять инших членів. Справу сю пояснив ще п. Морозович і всї присутні згодили ся на пропозицію внескодавця п. Маланчина. Приступлено до вибору і вибрано наперед двох членів кольонізаційної компанії, то є пп. Ф. Рудзінського і В. Матолича, бо ті репрезентанти правдиво і зі щирим серцем дбають про широкий розвій нашого народа та щиро трудять ся як просьвітними так і патріотичними справами. Дальше зістали вибрані: п. М. Гайдук, п. П. Процишин і п. П. Стрільчук.

П. В. Матолич говорив, щоби зараз вибрати і предсідателя з помежи тростісів, однак п. Николай Стрільчук звернув увагу, що єсли єсть вибір виділу, то той виділ має сам собі вибирати уряд, і на тім дискусію замкнено.

П. Гр. Пипюк говорив, щоби було втогди, єсли би там на тих 5 акрах вибудувалась висша школа, та тростісі сказали, що на будову церкви місця нема, а хотяй там є обширні площі, то для такої школи потреба і великого огороду. В тій справі говорив і П. Процишин. На то відповів п. В. Матолич, що єсли тілько заснуєть ся парохія, то він з п. Рудзінським постарають ся від компанії еще 5 акрів, бо і так сподіють ся, що до року розпродадуть тих нових 3 тисячі акрів, тож і церкви як і будинків парафіяльних буде потреба великих, також і цвинтаря, то скінчив бесідник свою промову тим, щоби як найскорше церков орґанізувати а землю еще дістанем.

На конець забрав голос п. В. Морозович і подякував репрезентантам Юропіен Колонізейшен Компанії іменем всіх присутних за так щедрий дар, що, знаючи тую місцевість, де та земля знаходить ся, сказав, що єсли на тій земли стане народна руська інституція, то буде її видно до яких 10 миль довкола, бо то на рівнинах, та що втоги справді буде се не Вест Мілвіл але галицька руська твердиня, місто Львів, бож коли маєм таких тростісів, то спевностию, що щось і доброго побудують. Він радив, щоби до того вмішалась і Просьвітна Комісія, бо тоне лише нас мілвільців має обходити але і цілу американську а навіть і старокраєву Русь-Україну. Вкінци запросив всіх присутних на 13. цьвітня в цїли орґанізованя парохії.

Відтак п. Матолич подякував урядникам та всїм присутним за спільну працю народну, а предсідатель зборів п. Михайло Гайдук рівнож подякував всім за витревалість та загрів до дальшої праці і кінчаючи свою промову, висловив бажане, щоби той цілий нинішний мітінґ був оголошений в „Свободі“, як також в канадійських та галицьких часописях, бо то справді перша руська кольонія на цілу Америку, то щоби всї всюди про то знали.

П. Стрільчук задля своєї тяжкої праці пропонував, щоби то, що він писав, подав до часописий п. Василь Морозович, на що всї присутні згодили ся.

Відтак предс. п. М. Гайдук перечитав спив вибраних тростісів і домагав ся вписаня цілого сего протоколу в братську книгу. Василь Морозович запитав при кінци, коли і де має віддати ся „дід“ на ту землю, на що п. Матолич відповів, що се зробить ся в найскоршім часї і то тут в Мілвіл.

Відтак красною патріотичною промовою предс. М. Гайдук замкнув збори, а нарід о 11. годині вночи з одушевленем розійшов ся домів, а гості відїхали.

Ось ті панове зістали вибрані тростісами: Осип Стеткевич, Семен Ядловський, Андрій Савка, Михайло Угорчак, Василь Матолич, Петро Стрільчук, Михайло Гайдук, Панько Процишин і Франко Рудзінський.

Василь Морозович,
22 Sharp St., Millville, N. J.

На народні Збори!

(На котрих буде промовляти п. С. Демидчук).

Субота 19. цьвітня в Бостон, Масс.
Неділя 20. цьвітня в Ню Брітейн, Конн.
Неділя 4. мая в Ню Йорк, Н. Й. (на горі міста).

В будні дни збори відбудуть ся все вечером, — хиба би місцеві Комітети уважали за відповідне змінити час після потреби. Проситься отсим П. Т. Патріотів приготовити за сейчас галю, позавязувати Комітети та приготовити все потрібне. Пожаданим було би, щоб у всіх місцевостях відбули ся лише одні збори, щоб в той спосіб вони випали величавійше. Коли би хто з Патріотів хотів зробити збори в тих місцевостях, котрі лежать при отсій оголошеній дорозі, то можуть їх скликати в тих днях, котрі в отсім порядку не є заняті, одначе мусять заздалеґідь зголосити се листовно до нашої Редакції, щоб мож порозумітись вперед з Вп. П. Семеном Демидчуком.

— Добрий день! — промовив він весело. — О, пан меценас іще спочивають. Перепрашаю, перепрашаю... я думав...

— Але, прошу! Я не сплю. Власне хотів уставати.

— Ну, то я зажду... Піду пройти ся, поки пан меценас...

— Алеж ні! Війдіть! Я не панночка, мене не заженуєте.

Стальський увійшов і запер двері за собою.

— Прошу, сідайте! Я зараз устаю. Так чоловік намучив ся в останніх днях...

— Алеж то зовсім розумно, що спочиваєте. Треба шанувати сили, — мовив Стальський поклавши на однім кріслї капелюх і лїску і сідаючи на друге. В лагіднім полусьвітлї було видно, що він сьогодня був одягнений чистїйше, краще, ніж учора, підголений і підстрижений; очевидно він ішов сюди просто від фризієра, бо від него пахло ще кольонською водою і вуси були сьвіжо нафіксовані.

— Я гадав, — говорив він, поки Евгеній мив ся, брав чисту сорочку і одягав ся, — я думав, що пан меценас мають сьогодня троха більше часу, та підемо разом оглянути помешкане.

— Яке помешкане?

— Як то, пан меценас уже забули, що вчора говорили мені, чи не міг би я знайти...

— Ага, ага! Ну, так щож?

— Я вже знайшов. Гарне помешкане, поверховий дім, фронт на вулицю, довкола сад, а затильні вікна виходять на міський парк. Чудесне положене при головній вулиці, недалеко ринку і недалеко руської церкви. Немов сотворене на канцелярію для популярного адвоката.

— О, пане Стальський, дуже вам вдячний!

— І надіюсь, що будете мати за що дякувати. Я знайомий з властителем. Як на ваше щастє від першого опорожнюють ся в низу два покої з передпокоєм — то би була гарна канцелярія, і на поверсї також два покої з кухнею, то би було помешкане для пана меценаса. Здасть ся, вам обширнійшого помешканя не треба?

— О, ні, не треба! Дуже мене зацікавив ваш опис. Надіюсь, що мені сподобаєть ся те помешкане. А якаж ціна?

— Жид дорожить ся троха. Прийде ся ще поторгувати ся. Хоче за обі партії по 25 ринських місячно.

— Значить разом 50 місячно або 600 річно? І кажете, що в добрім місци?

і передміщан. Дзвони гули і грали в повітрі. Сонце сипало золотим, ще не дуже палким промінєм із безхмарного неба. Від ріки, що широким луком обгинала місто з двох боків, тягло вохким холодом. Було чудово гарно, весело, привітно довкола і меценас ішов звільна, роздивляючи ся приязно на всі боки, немов знайомлячи ся з цілим окруженєм. Се перший раз сьогодні він чув себе в сьому місті як дома.

Нараз щось немов шпигнуло його: він стрепенув ся, мов би несподівано діткнув ся проводу електричної батерії. Озирнув ся на право, не зупиняючись на ходу. Напротив него йшла висока, струнка жіноча постать у скромній чорній сукні, в чорнім капелюшику з простеньким білим пером, з лицем заслоненим чорним, досить густим вельоном. Здалека він не міг розпізнати її лиця; те, що так торкнуло його, було якесь неясне загальне враженє, враженє її постави, росту, рухів, ходу — рівного, повільного і плавного. В тім усім було щось таке, що від разу порушило в його души якісь давні спомини і прошибло його наскрізь. Вона йшла напроти него і його очи силкували ся пізнати її лице під вельоном. Але не доходячи яких десять кроків вона звернула на право, вмішала ся в густу купу міщан, що сунули до ко-

— Ну, пане Стальський, — мовив він устаючи, — дуже мені приємно в вашім товаристві, але пора мені до мойого готелю.

— Ай, ай! — мовив Стальський зирнувши також на годинник. — Ото, я забалакав ся, а то вже далї третя. У мене в канцелярії також троха рестанцій. Не буду заходити до дому а піду просто.

Евгеній подзвонив, заплатив і вийшов. Йому хотіло ся спекати ся Стальського, котрого балаканє псувало йому пообідний гумор, але Стальського не так легко було спекати ся.

— Пане меценас! — мовив він зворушеним голосом, — позвольте мені віддячити ся вам за вашу добрість і за нинішнє угощенє!

— Алеж пане, нема за що. Мені самому... все таки краще у двох, ніж самому обідати.

Вони були на вулиці перед реставрацією, відки їх провели кельнери з низькими уклонами.

— Ви куди тепер? — спитав Евгеній.

— О, я ще проведу пана меценаса до готелю. До канцелярії ще маю пару мінут вільного часу.

— Я не хотів би забирати вам час.

— Алеж прошу! Що мені з ним робити! До дому не хочеть ся йти, а канцелярія не втече.

вашу оборону, але читав справозданя з кількох процесів, де ви боронили... Такого оборонця наша адвокатура давно не мала.

— Прошу, пане Стальський, будьте ласкаві обідайте! Бачите, я їм за двох і не думаю бути ситим вашими ласкавими компліментами.

— О, що те, то ні! Борони Боже! Жадні компліменти — живо заговорив Стальський махаючи руками узброєними одна в ніж, друга в вилки. — Се навіть не моя думка. Се загальна думка в тутешнім суді. Сам пан президент — ви завважили, як пильно він прислухував ся вашій обороні, як ішов за вашими слідами в своїм резюме? — Отже сам президент по розправі, виходячи з суду, сказав до прокуратора: „З таким оборонцем то приємно провадити розправу." А прокуратор йому на се: „О, так, се одна з найяснійших голов у галицькій адвокатурі. Шкода, що не пішов на судію, міг би був зробити каріеру." О, так, пан меценас приносять із собою до нас найлїпшу славу.

Щоби звернути розмову на иншу тему, Рафалович попросив Стальського оповісти йому дещо про відносини в тутешнім суді, що може могло би бути йому придале в дальшій діяльности. Стальський і овшім! І з уст, що тілько що так і

бризькали симпатією та компліментами, полили ся потоки неймовірного бруду, сплїток і поганї. Президент був колись здібний судія, але тепер стуманів, дома ним командує кухарка, проста, погана баба, а в суді його канцеліст, хитрий Жид і страшенний хабарник. У суді правило, що з Жидом ніхто не виграє справи. Дехто не хоче вірити, щоби президент брав половину хабарів, які одержує його канцеліст, але він, Стальський, певний того, бо хоча президент удовець і бездітний, але має цілу купу свояків по братові, неробів та марнотравників, що ссуть його мов пявки. А совітник Н. і з роду був вісімнацятий туман. Се той сам, що ще бувши адюнктом у Печеніжині засудив сам якогось хлопа на смерть і зараз же написав до Голомуца по ката; аж коли кат зателеґрафував до надпрокуратора у Львові, чи має їхати до Печеніжина, довідали ся висші власти про сей незвичайний засуд і взяли його відтам. Про око його зробили хорим на умі, якийсь час продержали у Кульпаркові, а потім вернули знов на посаду. Кажуть, що у него сильні плечі, протекція. Иншого були би спенсіонували, йому позволяють дослугувати до повної пенсії, але самостійно він ніяких справ не веде, тілько все сидить у трибуналі, заробляє на пенсію, як ка-

— Значить, і ви кавалер, коли вас не тягне до дому? — з усьміхом промовив Евгеній.

— О, не вгадали! — мовив Стальський. — Я жонатий, уже десять літ. Але моя жінка — ге-ге-ге — уцивілізована на стілько, що не скаже мені нічого.

— Нічого не скаже? Коли-ж не прийшли на обід?

— Так, пане, не скаже нічого.

— То певно її тут нема, виїхала десь на село?

— Ні, пане, сидить дома.

— Ну, то може німа — вибачайте, що так скажу.

— Ні, не німа.

— Ну, в такім разі се якась ідеальна жінка. Перший раз чую про жінку, котра може нічого не сказати мужеви, коли не прийде в пору на обід.

— Видите, пане меценас, се все залежить, як би то сказати — від цивілізації... від тресури. Котрий мужчина не вміє поводити ся з жінками, той лїпше зробить, коли не буде женити ся. А вмілою можна все зробити.

І знов Евгенію не знати чому і відки причув ся розпучливий мявкіт катованого кота. Він здри-

нув ся, попрощав ся зі Стальським і пішов до свого готелю.

IV.

Другого дня була неділя. В суді не було ніякого діла, тож др. Рафалович спав трохи довше, спочиваючи по труді. Була вже осьма. Звішені стори готелевого вікна пропускали лагідне, червоняве сьвітло. Евгеній тілько що прокинув ся, простягнув ся, позіхнув і смакував розкіш безжурного спокою. По під його вікнами туркотіли вози, з далека чути було гомін народу, гук дзвонів, свист і гуркіт раннього зелізничого поїзду, що саме о тій годині виходив до Львова. Але все се не докучало молодому адвокатови, з давна привичному до міського шуму. Навпаки, вся ся музика многолюдного, рухливого міста, особливо в деякім віддаленю, настроювала його на якусь добродушність, розвивала в його души чуте якоїсь повноти бутя, якоїсь любої домашности, подібне до чутя того чоловіка, що з лїсової самоти вернув до дому на лоно многолюдної та говіркої сім'ї.

Та нараз до дверий його покою застукано і заким іще він успів відізвати ся, двері відчинили ся і в них показала ся руда голова Стальського.

— Можуть пан меценас бути певні! Я би на лихе навіть не дивив ся.

— І се по вашій думці дорого?

— Ну, як на Львів, то не було-б дорого, але як на наше місто, то трохи солоно. Треба буде поторгувати ся. Думаю, що коли пану меценасови сподобає ся хата і схочуть найняти на рік, то він дасть за 500 ринських.

— Ну, се було-б дуже гарно!

— Чи вже пан меценас готові? Можемо зараз піти оглянути.

Меценас був готов до виходу. Але вийшовши він пригадав собі, що ще не снідав. Зараз коло готелю була цукорня, де він звичайно пив каву, то й тепер він звернув ся туди.

— Я ще не снідав, — мовив він до Стальського. — Прошу, зайдіть зо мною на снідане!

— Дякую, я вже по снідано.

— Ну, то випєте келїшок коняку. Прошу, не робіть церемоній.

Сидячи при круглім мармуровім столику і попиваючи горячу каву др. Рафалович придивляв ся Стальському, що не переставав балакати і оповідав йому притишеним голосом ріжні міські новини. На лиці Стальського видно ще було білі плямки з пудру, яким обсипав його фризієр;

зрештою на ньому малювало ся щире вдоволене. Не знати, чи з того вдоволеня, чи може після випитих двох келїшків коняку конець його носа троха зачервонів ся і в очах грали огники. Меценас дивив ся на него тепер далеко ласкавійшими очима, ніж учора, може під впливом доброї новини, яку приніс йому Стальський, а може й для того, що сей оповідав сьогодні веселійші річи, ніж учора. Сьогодні в місті мали відбути ся збори робітників, що хочуть домагати ся загальнего голосованя, але пан староста заборонив, га, га... „Доки я тут старостою, — сказав комітетовим, — доти ніякого віча ані збору в моїм повіті не буде." Вчора до старости привезли величезного сома зловленого в сусідній ріці і староста дав за него рибакам два ринські. Жид, у котрого меценас має винаймати помешкане, се перший міський богач і лихвар; він будує тепер три нові доми; от би пан меценас добре зробив, як би відкупив від него ту каменицю, в котрій тепер має осїсти ся!...

Зі слів Стальського віяла сьогодні щирість; не чути було тої злобної ноти, яка так немило доторкала Евгенія вчора. Кинувши оком на ранішні газети меценас заплатив і вони оба вийшли з каварні. Ринок і вулиця, що вела до церкви, були повні святочно поприбираних міщан

— Се нічого! — мовив Евґеній пускаючись іти далі. — Се у мене часом буває... такі маленькі атаки. Давнійше то було гірше, але тепер, Богу дякувати, вже рідко.

— Але то може бути небезпечне. Може яка серцева хиба?

— Щось там таке, але властиво нема про що й говорити.

— Але все таки треба би зарадити ся лікаря.

— О, я вже лічив ся. І власне лікарі вспокоїли мене. Ходімо, пане! Далеко ще до того помешканя?

— Ні, вже близенько. У нас тут загалом нема великих віддалень. Передмістя як ковбаси, попростягали ся кожде на пів милї і ще дальше, а середмістє все при купі, мов на тарели. Се має свої вигоди, але має й невигоди. Занадто акустичне місто.

— Акустичне?

— Так! У однім кінці чихнеш, у другім чути. Ні з чим найменшим не сховаєш ся перед цікавими очима. А що цікаві очи побачуть, те цікаві язики розмолотять, роздують, розбовтають у двоє, в десятеро. Се вже у нас так. Усі від того терплять, бо кождому можна пришпилити латку, але при тім усі занимають ся тим же ремеслом.

Усякий думає: пришпилюють мені латки, давай, буду й я пришпилювати иншим! І так живемо. Не один з разу лютить ся, обурюєть ся почувши дещо на себе, а потім перестане, втягнеть ся, а головно: переконаєть ся, що кождий у такій самій каші, як і він. Ну, та ось ми дійшли. Прошу сюди у фіртку. Та дай Боже щасливо!

V.

Др. Рафалович швидко мав нагоду переконати ся, що Стальський не пересолив говорячи, що місто збудоване дуже акустично. Відповідно до принятого звичаю йому прийшло ся зробити візити у всіх гонорацїорів міста. Він був у президента суду, потім у старости, потім у бурмістра; далї пішов до віцепрезидента суду, до податкового інспектора і до директора гімназії; потім прийшлось обійти всіх судових совітників по старшині, бути у латинського і руського пароха, у комісаря від староства, у декого з лікарів і декого з гімназіяльних учителів, а в кінці у колеґів-адвокатів, у нотаря і у видніших міських купців та богачів. І він міг завважити, що на скілько жіноча часть товариства дуже зацікавлена ним і приймає його надзвичайно чемно як кавалера і

ЦЬВІТЕНЬ.

н. ст.	Днї	Руські сьвята
17	Четвер	Йосифа преп.
18	Пятн.	Теодула
19	Субота	Евтихія
20	Неділя	Цьвітна Григ.
21	Понед.	Келестина
22	Вівтор.	Евпсихія
23	Середа	Терентия

НОВИНКИ.

Перша добродійна вистава всїх католицьких народностий в Ню Йорку отворена в днях від 12—22 цьвітня с. р. в гали 12th Regiment Armory, 62 Str і Columbus Ave. Між католицькими ріжними народностями і наші Русини з Ню Йорку, з рамени церкви сьв. Юра на 7. улици, беруть участь і постарались в своїм власнім віддїлї о прекрасні річи народної і церковної штуки. Американції призначили для нас осібний день на 16. цьвітня. Вистава отворена кождого вечера від 7 до 12 год. Запрашаєм дуже всїх нюйорських і околичних Русинів-Українцїв до найчисленнїйшої участи. Вступ 25 ц. — Виставовий Комітет.

Еп. Гобан програв. Найвисший стейтовий суд в Пенсильвенії станув по стороні Литовців. Через кілька лїт тягнула ся борба межи рим. кат. Литовцями в Скрентоні, Па. а еп. Гобаном. Розходило ся в сїй борбі о се, хто має право завідувати церковним майном. Литовцї хотїли рядити ся при помочи тростісів-урядників, вибираних на річних мітінґах, а еп. Гобан, щоб церковним майном ґаздував лиш сам сьвященик. Про око мало ся вибирати від паради двох тростісів. Люди на се не згодили ся і зажадали від епископа звернути їм „дїд". Ріжних уживав средств, щоб нарід покорити. То сьвященика їм не давав, то церков замикав, вибираючи „інджонкшен", єсли брали сьвященика після своєї волї. Так тягнуло ся звиш пять лїт. Кілько тисячів пожер сей процес — і не злїчити. В кінци найвисший стейтовий суд в Пенсильвенії, яко послїдна інстанція, рішив в користь Литовців „Епископ Гобан" — так стоїть в тім декретї — „не має права до маєтку парохіян т. є. костела і нї то грозьбами нї клятвами не сьміє змушувати людий, щоб віддали йому церковний маєток. Єсли йому не подобає ся, що костел є власностию парохіян і єсли за се не хоче їм дати сьвященика, тим самим тратить право до якоїнебудь юрисдикції над тим костелом. Нарід виставив його собі, щоб в нїм відправляли ся богослуженя, а не щоб стояв замкнений. А що еп. Гобан не позволяв в тім костелї відправляти римо-кат. богослужень, нарід має повне право відправляти такі богослуженя, які узнає за добрі і в кождій хвили може ухвалити і прилучити ся до такої церкви і віри, яка йому подобає ся". По цїлій Пенсильвенії між Поляками, Литовцями і Словаками по всїх парафіях запанував тепер великий рух. Без жадних процесів в протягу одного-двох тижнїв на підставі сего рішеня могуть отримати „дїди" своїх костелів назад і запровадити в парафії порядки після їх вподоби.

Успокоєнє. Гроза війни Австрії з Росією вже проминула, бо наступило порозумінє обох держав. Резервістів вже розпускають домів. Урядові ґазети австрійські і російські доносять, що оба уряди постановили розпустити резервістів. Австрійські військові власти розпускають резервістів знад російської границї в Галичинї, а російські військові власти розпустять резервістів, яких держали над галицькою границею в Росії. Війни Австрії з Росією сього року вже не буде. Натомість обі держави (як рівнож і инші європейські держави) підвисшують число своїх військ і зброять ся до війни, яка в недалекім часї напевно наступить.

На ювилейний дар Ів. Франкови зложено досі на вкладкову книжочку „Днїстра" ч. 8.000 6.365.09 К. Комітет ювилейного дару видав портрет Ювилята в красках після малюнку арт. маляра Ів. Труша. Один примірник портрету коштує 60 сот. а з почтовою пересилкою 1 К. Замовленя на портрет приймає книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка. Весь дохід з розпродажі сего виданя призначений на збільшенє ювилейного дару.

Протиукраїнський похід в Росії зазначуєть ся особливо доскулюванєм українським редакціям та передплатникам українських часописий. Ревізії Українців, які мають на собі тільки й злочину, що передплачують леґальні часописи, се явище зовсїм буденне. За ним ідуть заборони передплачувати українські часописи, переслїдуваня українських урядників та сьвящеників за передплату української преси. Декуди доходить і до лишеня становища, особливо як адмінїстрація прийде до переконаня, що має перед собою не тільки читача але й дописувателя української часописї — особливож австрійської! Самоволя російської адмінїстрації в особливім блеску проявляєть ся в провінціональних містах. Ось так до редакції часописї „Каневськая Недѣля", що виходить в Каневі українською і російською мовою, надійшла оповістка від українського журналу „Світло" про передплату на сей журнал. В сїй оповістці нїчогісенько крамольного нема, бо друкуєть ся вона скрізь, по всїй Україні і в Росії але, коли адмінїстрація редакції захотїла надрукувати оповістку і звернула ся як звичайно, до місцевого справника п. Желеневського, то несподїванно одержала заборону друкувати сю оповістку! Чому саме, в чім крамольність сеї оповістки, редакція і не допитала ся. Заборонено й годї. Нїяких пояснень і розмов.

Жертви темноти. Про велику ще темноту Лемків, головно що до хованя гроший, сьвідчать ось які події: До одної з кас в Новім Санчі прибула онодї селянка з Луки і принесла коло 1.000 К в банкнотах, які пообгризали миши в якімсь тайнім сховищі під порогом хати. — Один Лемко з Андреївки виїхав до Америки, щоби заробити собі гроша. Працював тяжко і посилав гроші до дому, де його жінка ховала скарб в якійсь домашній закутинї. Коли вже сума дійшла до 3.000 К, вернув Лемко до села і хотїв купити собі кілька морґів поля. Щасливий Лемко забрав гроші і пішов до дяка, де мав добити справу купна. Якжеж страшно вразило його, коли дізнав ся, що його гроші вже дуже старі, нинї без вартости і не надають ся до виміни.

Донька Толстоя віддає землю свого батька селянам. Граф Толстой вмираючи приказав своїм дїтям, щоби землї після його смерти віддали місцевим селянам. Сей заповіт Толстоя переводить тепер його донька Александра, яка сплатила за сї землї своїм братам 400 тисяч рублів, а землї в Ясній Полянї і Угруново передає в безплатний винаєм селянам сих двох сїл. Для заряду і роздїлу земель вибрано товариство Толстоя. Мірою роздїлу будуть потреби селян, отже хто більше потребує (більша родина), сей більше дістане. Гроші на сплату братам зібрала Александра продажею творів свого батька. Для жінки великого писателя лишилась тільки палата в Ясній Полянї, тай троха землї коло місця, де поховано Толстоя.

Російська рука на Буковинї. В повітовім судї в Кіцмани відбула ся карна розправа проти православного духовника і звісного русофільського аґітатора В. Велигорського за те, що в часї австрійсько-російського напруженя обидив австрійську армію. На розправі боронив ся обжалований тим, що був „комплетно" пяний. По переслуханю сьвідків засуджено Велигорського на 3 місяцї арешту, або 600 К гривни.

Шпігуни. В Кракові арештовано три особи, яких підозрівають о шпіонованє на користь Росії. У велику латинську пятницю арештувала краківська поліція студента ягайлонського унїверситету, який мешкав у професора рільничих студий Роґойського. Сей академік умів з'єднати собі довірє професора, який окружав його опікою, помагав йому, а навіть позичав йому гроший. На його просьбу написав проф. Роґойський навіть лист до Варшави, нїбито до батька з просьбою, щоби той післав синови дещо гроша. Опісля виявило ся однак, що сей лист мнимо адресований до батька студента, був писаний до полковника варшавської охрани і мав бути перед російськими властями доказом, що сей студент має великі впливи в галицьких кругах. І дійсно брав він визначну участь в краківських польських академічних національно-політичних товариствах та належав до „Звйонзку стшелєцк-ого". підчас арештованя знайдено у него спис всїх членів „Стшельц-а". а також инші матеріяли, які він зібрав для шпіонських цїлий. — Виленська судова палата в Білостоцї засудила Льва Хованця з Соснівця на 4 роки тяжких робіт за військову шпіонажу в користь сусїдної держави. Хованця арештовано в хвили, як він робив пляни в найблизшій околици твердинї Берестя Литовського.

„Батюшка" перед судом. Батюшку Мацкевича і його жінку потягнув слуцький суд до відвічальности за обманство. Сьвященик і його жінка були винні одному мужикови 100 рублів за квітом. Коли він умер і наслїдники хотїли відобрати гроші від пароха, то він предложив письмо, яке мало доказати, що гроші жертвовано сьвященикови на поминанє души покійника. Показало ся одначе, що се письмо було фальшоване і тепер прийдеть ся батюшцї відповідати перед судом. До речі треба згадати, що батюшка Мацкевич служив перше в поліції та був навіть справником в Пинську і доперва опісля добув сьвяченє на батюшку.

„Неблагонадеждні" хустки до носа. „Утро России" доносить, що в Таганрозї сконфіскувала поліція хустки до носа, продавані з нагоди ювілею Романових, а які мають на собі портрет Миколи II. Призволено й на дальше продавати хустки на голову, заосмотрені таким самим портретом. Поліція признала, що витиранє носа в царський портрет є „неблагонадеждне".

Вигідне засїданє. Засїданя париської міської ради відбувають ся „en famille". Міські радники балакають, радять, курять. Якийсь радний сидячи вигідно в фотелю, курив величезну люльку, пускаючи з неї великі хмари диму і прислухував ся з неувагою нарадї. Нараз візвав його предсїдатель і удїлив йому голосу. — Зрікаю ся голосу в користь мого наслїдника — заявив спокійно пристрастний курець — аж по нїм заберу голос. А звертаючись до бесїдника, перепросив його ввічливо: — Говоріть з ласки своєї якої чверть години, щоби я міг викурити мою люльку.

Голод на Сибірі. З Сибіру доходять безнастанно вісти про голод, що настав серед тамошного населеня. Недавно за неплаченє податків поліція забрала на ліцитацію цїле майно селян в 22 селах красноярського повіта.

Батько загриз сина. В Білополї сумського повіта в Росії служив в складї вин 32-лїтний робітник Коба. На днях повернув він зі служби і вчув, що його синок заплакав. Се його так розлютило, що став бити дитину кулаками, де попало. Перестрашена жінка вхопила старшого хлопчика на руки і втїкла до сусїдів, лишаючи малу дитину на ласку судьби. Сусїди Коби прикликали поліцію, яка застала вже дитину неживу. Показало ся, що Коба загриз її зубами. На одних лише плечах було в дитини 44 ран від зубів батька-зьвіра. Коба по загризеню дитини вимив собі руки і обмив трупа дитини та завинув його в чисті пеленки, але забув обмити собі кров з лиця. В такім станї відставлено його до тюрми. В слїдстві заявив він, що нїчого не памятає, бо був дуже пяний.

Остання німецька улична таблиця в Празї. Ще перед кількома днями находила ся на одній стїнї праського ратуша проти православної церкви таблиця з німецькою написию. Та проти неї стала недавно виступати праська чеська преса, уважаючи таку напись зовсїм зайвою в чеськім містї. З уваги на се, маґістрат велїв сейчас усунути сю остання німецьку напись у Празї.

Важке положенє російської преси найлїпше характеризує отсей реєстр переслїдувань російських часописий за один місяць. Ось в часї від 1-ого до 28-ого лютого в Петербурзї, Москві, Варшаві й инших містах Росії покарано адмінїстративним порядком більше ніж 24 періодичних видань. Загальна сума кар 8.200 карб. Найбільші кари (500 карб.) спали на такі ґазети: „Русская Молва" (двічи), „Русское Слово" (двічи), „Лучъ", „Бирж. Вѣд.", „Отклики", „Студенческое Дѣло", „Екатеринославское Утро", „День" та „Tygodn". По 400 рублів наложено на „Зауральскій Край" та „Кіевскую Мысль"; 300 рублів заплатили „Подольскія Извѣстія", „Одесскій Курьеръ", „Сибирское Утро" та „Arodnek"; 250 рублів журнал „Сѣверныя Записки", по 200 рублів „Вятская Рѣчь" і „Наше Утро"; 150 рублів „Кіевская Мысль", „Южная Заря", „Одесскія Новости" та „Закавказье". Арештовано та сконфісковано більше ніж 30 періодичних видань. За ґаз. „Курьеръ", що виходила в 1906 році суд засудив Ціцербаума на 2 роки кріпости; редактора „Рѣчи" Елькина до 3-х місяців тюрми; редактора чорносот. ґазети „Другъ" Полякова на 5 місяц. тюрми. Арештовано редактора „Пров. Голоса" Бітмана на 3 місяцї без заміни на гривну, редактора „Волжскаго Слова" на 3 місяцї. Тимчасово припинено такі ґазети: „Новая Сибирь", „Молодая Сибирь", журнал „Сибирскіе Вопросы" та „Ишимскій Край". В Подільськім Камянци бувшого посла до 3 Думи о. Сендерка за співробітництво в „Подольскихъ Извѣстіяхъ" замкнено на місяць до монастиря та загрожено йому суспензією, як дальше писатиме в „неподобающей" часописї. В редакції журнала „Законъ и Жинь" забрали жандарми для перегляду книгу авторських гонорарів, а при печатаню одного числа „Правди" задержала поліція випуск часописи, ще поки видано наказ конфіскувати. В день оголошеня царського манїфесту з приводу ювилею Романових сконфісковано та покарано гривнами в Петербурзї два виданя, в Лодзї 2, а в Одесї наложено грошеві кари на дві часописї. А треба згадати, що в Росії іде в сїм напрямі не до лїпшого, але до гіршого. Ось так мін. внутр. справ в своїй недавній розмові з кореспондентом Temps-а заповів, що уряд готує пресовий закон, після якого м. и. часописї мали би ся предкладати власти на три години перед виходом, що булоб особливо для дневників прямо убийчим.

„SVOBODA“ (LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.
Single copy: 5 cts.

The largest circulation throughout the United States, Canada and Europe. The only advertising medium. Rates furnished on application.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

„СВОБОДА“
часопись для руського народа в Америці і орґан „Р. Н. Союза”, виходить що тижня в четвер і коштує:

в Америці на 12 місяців	$2.00
до старого краю на 12 місяців	$2.50
в Америці на 6 місяців	$1.00

Оплачувати ґазету треба всегда з гори.

Адреса:
„SVOBODA“
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Число телефону 498.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий або почтовий моні ордер. Моні ордер, то є грошевий переказ, котрий дістанете від почтара або аґента на експресовім офісі, пішліть на нашу адресу, бо без того ви не годні гроший дістати.

Дописи просить ся писати лишень на одній стороні картки. Дописи, непригожі до друку, нищать ся, наколи з гори не було зазначено, що жадає ся їх звороту і не було залучено марок на зворот.

За всі оголошеня (адвертайзменти), поміщені в „Свободі”, Редакція не відповідає.

Думка на часі.

Війна на балканськім півострові вже так як би скінчена. Ще короткий час і там, де шалів завзятий бій, де текла кров і чути було стони умираючих, запанує спокій-тишина. Обі воюючі сторони повернуть до своєї праці, а війна перейде до історії... Єслиб рік тому в зад був хто сказав, що турецькому пакованю в Европі за нецілого пів року прийде конець, ніхто би не повірив. А до того, єсли би хто був сказав, що малі славянські держави: Болгарія, Сербія і Чорногора і не-славянська Греція пірвуть ся з оружієм в руці і побють Туреччину на голову, кождий висьміяв би його і споглядав би на него як на того, що в його голові не зовсім до ладу. А нині — все те довершене. Ще перед самою війною деякі часописи сьміяли ся з тих малих держав і писали: пірвали ся з мотикою на сонце, за тиждень куль їм забракне і будуть стріляти картофлями і бобом, або: на війну мусять хиба іти і діти, щоб побороти Турка! А нині! яка переміна! І ті малі висьмівані держави побивали Турків на кождім кроці! Хто зна, чи не були-б заняли і Царгород, єсли-б не завистъ і боязнь европейських держав, щоб, мовляв, Славяни не зросли в силу. Але вже і то, що вони здобули, впроваджує кождого в подив. Кождий мусить віддати їм честь, кождий мусить признати, що ті славянські народи уміли умирати, жертвувати своє житє за своїх земляків і добро-щастє грядучих поколінь. Та з тих, котрі воювали і здобували волю своїм братам під турецьким ярмом, тисячі полягли на полях битви, тисячі покалічені еще довго будуть відчувати рани, довгі роки терпіти, може і до смерти, а через них їх діти і жени і старенькі родичі, котрі самі хотіли би помочи і догляду від свого сина-дитини на старі літа! Та дарма! Того щастя вони не зазнають! З трудом і з слезами в очах будуть мусіли ходити коло каліки-жовніра — своєї дитини! Та помимо того великого їх нещастя на лицях старенькиx родичів, бідної жени і того інваліда вояка пробиває ся якась радість. В тім своїм великім горю кождий з них має те внутрішне вдоволенє, що спільними тими терпінями і болями окупили вони волю своїм братям, вибороли щастє будучим поколіням. А уста їх самі складають ся до молитви і шепчуть: Слава Тобі Боже! Наші діти і внуки не забудуть нас ніколи! Будуть нас величати і брати собі за примір, як мають любити свій краю і своїх братів. І дійсно! І свої і чужі будуть з найбільшою почестию згадувати за тих хоробрих воїнів.

Та слава їх не прийшла так легко. Нім взяли ся вони до бою з довговічним ворогом, приготовляли ся вони наперед добре до сего. Літами готовили ся вони до сего бою — і добре робили. Тепер будуть збирати плоди!

Так поступали наші братя полудневі Славяни.

І наш руський нарід вже довго страдає-терпить. На своїй рідній земли ні правди ні слова не має. Чи він на завсе має остати слугою-рабом чужинцям? Чи ніколи не має бути своїм паном-господарем на своїй земли? Таке питанє нехай кождий поставить собі і над тим застановить ся.

Історія учить нас, що були держави, котрі підбили богато чужих народів і довгі віки знущали ся над ними. Але приходив час і покорені колись народи вибивали ся з під їх ярма і ставали самі рядити собою. Така сама доля чекає і наш руський нарід. Хотяй він поділений між три держави: найбільша часть під гнетом Росії, менша під Австрією під Поляками а найменша під Мадярами, і хотяй всі вони намагають ся знищити наш нарід і переіначити його то на Мадяра, то на Ляха, то на Москаля, помимо сего не вдасть ся їм діпняти сего. Правда, одиниці, котрим милійший гріш і вигода або гонір, відпадуть, а лишить ся чисте, здорове руське зерно, з котрого виросте, розросте ся велике і сильне руське дерево і своєю власною силою усуне на бік чуже хабазє і приглушить його.

До сего вправді еще не скоро, але вже не так далеко. Лиш потребуємо відповідного приготованя та всі як один взяти ся до патріотичної роботи. І хто лиш серце в груди має а не камінь, кому дороге руське слово, сей не повинен відтягнути ся від тої роботи. І всі загалом, не виключаючи нікого, не зважаючи на ніякі партії або відтінки, але всі спільними силами ми тут в Америці повинні взяти ся до діла — допомочи, щоб наш нарід став колись своїм паном на рідній своїй земли. А чи може кождий з нас причинити ся чимось в тім ділі? Чому би ні! Полудневі Славяни, воюючи Турка, не всі одно і то саме ділали. Одні житєм, другі грошем, инші ратованєм хорих і ранених а ще инші сповнюванєм своїх обовязків помагали здобувати волю своїм братам. Подібно і ми чинім! Розвиваючи в собі щораз більше народне чувство, любов до вітчини, стараймо ся принести матеріяльну поміч і зложити її на вівтар вітчини. Нам всім лекше приходить о цент, який в краю має пятькрат більшу вартість. Єсли би межи нами було під тим зглядом загальне порозумінє і ми всі, не зважаючи на партії, були переняті одним духом, ми би були в силі зібрати в однім роцї поважну суму гроший, котрі або употребило би ся на пекучі народні потреби тут в Америці або післало би ся до краю. А тоді старий край видів би наглядно, яку суму американська Русь присилає і відносили би ся до нас інакше чим до тепер. А так кождий поодиноко на свою руку посилає до краю, щоб похвалити ся, кілько він назбирав і густо-часто прикрашує себе чужим пірєм — а на тім загальна справа богато терпить. Кромі сего, єсли би все ішло через одну інстанцію, можна би було видіти і контролювати, хто кілько жертвував. Неодин із самого стиду мусів би жертвувати.

Я хотів зчислити, кілько післала Американська Русь в 1912 р. на народні цїли до краю, але вкінци подумав, що лїпше зроблю, єсли сего не оголошу. При тім я хотів подати, кілько зложили робітники а кілько інтеліґенція — і засоромившись дав спокій, бо мусів би сказати одній стороні страшну а гірку правду в очи... Та добре, що зле минуло ся. Сей рік щасливійший під тим зглядом. Завдяки вічам п. Демидчука американська Русь збудила ся і загорів в ній поломінь любови і пожертвованя. Чиж би не мож тої посьвяти, того огню підтримати на дальше і розширити на цілий руський загал в Америці? — *о*

Кілька слів про балї і представленя.

Ще не минув піст, а вже люди ріжних катеґорій готують ся до балів і тим подібних забав і навіть не вважають на се, чи можна їх в тім часі давати чи ні. Читаючи ті їх оголошеня і запрошеня, мене аж за серце стискає. Чи вжеж, думаю собі, наш нарід такий нещасливий, що не видить того нещастя, з яким кождий баль є сполучений? От весна прийшла, вся природа будить ся зі сну. Кождий, який перебув зиму в мурах і не бачив сьвіта Божого, кождий культурний чоловік з тугою вичікує тої хвилі, коли буде міг вийти за місто на сьвіжий воздух і налюбувати ся красотою природи — весни. Чи лиш один наш нарід не відчуває тої потреби і по цілотижневій тяжкій праци в понурих шапах не має що ліпшого, як знов іти до душних комнат, де воздух пересяклий смердячими випарами пива і віски, щоби опісля, задурений тим, переспав цілу неділю в хаті? Чи не ліпше було би, єсли би братство, яке хоче разом забавити ся, зібрало ся та поїхало десь за місто до якого парку або що і там, посьпівавши красних руських пісень, забавило ся поважно і статочно? Подвійний хосен був би: для кишені і для здоровля. А так який хосен, який пожиток з них? Яка тут слава або честь для руського народа? Чи може в тім, коли підпиті зневажають красну руську пісню? Або єсли полісмен забере кількох до лакопу? А вже ніяк не можу лишити, не напятнувавши, сего поклику на баль в честь Богдана Хмельницького. Чи імя великих людий, перед котрими хилимо нашу голову, вільно над'уживати до першого ліпшого балю? Се не красно! Великих і дорогих імен можна уживати лиш до поважних цілий а не до гульні і т. п.! Сих кілька слів на адресу відділу 144 Р. Н. С.

Ніяк не могу похвалити, єсли баль лучить ся з представленєм. Шкода праці аматорів! Напевно можу сказати, що скорше, нім зачне ся аматорське представленє на сцені, друге *правдиве* буде відґравати ся при „барі”. Хоч би штука була і найкрасша, в тім случаю скорше допише „бара” а не сцена. І нічо дивного, єсли наші люди не мають охоти іти на театральні представленя, коли самі аранжери вже наперед псують цілу штуку непотрібним додатком т. є. балем. Баль можна, єсли вже без него годі обійти ся, дати иншим часом, а не в сам другий день Воскресенія Христового. Се нечувана річ межи християнами! Навіть погани, єсли мешкають між християнами, уміють пошанувати чужі переконаня і встримують ся щонебудь робити, що ображалоб чувства християн.

о. Д. Хомяк,
духовн. отець Р. Н. С.

ПРОЄКТ ВИБОРЧОЇ РЕФОРМИ ДО ГАЛИЦЬКОГО СОЙМУ.

В польсько-українських переговорах в справі виборчої реформи до галицького сойму, які з ріжними перервами тягнуть ся вже від 1910. р., себто від часу, коли українські посли, щоби примусити польську соймову більшість перевести виборчу реформу, розпочали в соймі обструкцію, — прийшло вкінці до компромісу. Висловом того компромісу є ухвалені соймовою комісією для виборчої реформи основи виборчої реформи.

Наслідком сього компромісу розпочала ся 18. марта с. р. сесія галицького сойму, яка має за задачу перевести виборчу реформу. Поки-що сойм відбув тільки два засіданя (18. і 19. марта с. р.); дальші засіданя розпічнуть ся аж тоді, як комісія виробить цілий проєкт виборчої ординації, над яким тоді зачне радити сойм.

Та хоч заключено польсько-український компроміс, то справа виборчої реформи не є забезпечена. З польських партій на компроміс пристала тільки часть консерватистів, демократи і людовці. Друга часть консерватистів, т. зв. подоляки, які заступають інтереси польських дідичів на українській землі, і вшехполяки аґітують завзято проти реформи, бачучи в ній „надмірні уступки” проти Українців. Та аґітація має за ціль перешкодити виборчій реформі. Се стало ся би тоді, колиб знайшло ся в соймі більше як 40 членів, які були би противні реформі і в тій цїли вийшли з салї нарад, бо по закону до нарад над виборчою реформою треба присутности найменше трьох четвертин членів сойму. Всїх членів сойму є 161; отже колиб більше як 40 послів вийшло з салї нарад, тоді сойм не мав би права радити над виборчою реформою.

Так само аґітують проти реформи москвофіли.

По сих вступних увагах перейдемо до проєкту виборчої реформи.

На основі ухвал соймової комісії виборче право має бути загальне, безпосередне і тайне, тільки не рівне. Значить, голос будуть мати всі горожани, голосованє буде безпосередне й тайне. Але не всі горожани будуть мати рівний голос; навпаки сойм має складати ся з 8 ґруп, з яких кожда опирає ся на инших основах.

Новий сойм має складати ся з отсих членів:

а) З трьох архиепископів (рим.-кат., гр.-кат. і вірм.-кат.) львівських, князя-епископа (рим.-кат.) краківського, двох епископів (рим.-кат і гр.-кат.) перемиських, епископа (рим.-кат.) тарнівського і епископа (гр.-кат.) станиславівського, з презеса (польської) Академії Наук у Кракові, з ректорів істнуючих кождого часу в краю університетів і з ректора політехнічної школи. Значить, всїх вірилїстів буде 12, з того 9 Поляків і 3 Українці. Такий склад вірилїстів був і доси, отже поки що в ґрупі вірилїстів нічо не змінить *ся. Зміна* настане аж тоді, коли буде заложений український університет і в соймі засяде з вірильним голосом ректор українського університету. Тоді всїх вірилїстів буде 13, з того 9 Поляків і 4 Українців.

б) З 215 вибраних послів, а саме:

1. З 45 послів великої земельної власности, вибираних як доси; з них 1 Українець. Курія великої земельної власности має доси 44 мандатів — всї польські. Тепер число мандатів сеї курії має збільшити ся одним мандатом, призначеним і забезпеченим для Українців.

2. З 8 послів середної земельної власности, яка оплачує 100 корон або більше ґрунтового податку і не належить до виборчої кляси великої земельної власности; з них 4 Українці. Ся ґрупа новоутворена. В теперішній виборчій ординації її не було.

3. З 44 послів більших міст, вибираних як доси; з них 5 Українців. Доси ся ґрупа вибирала 28 послів, значить, число її мандатів значно збільшує ся. Новістю і рівночасно важним нашим національним здобутком є, що 5 мандатів сеї ґрупи призначено і має бути забезпечено для Українців, коли доси ми не мали змоги вибрати в сїй ґрупі свого посла.

4. З 12 послів тих самих міст, вибираних загальним і рівним галосованєм; з них 3 Українців. Ся ґрупа новоутворена і призначена для тих, що доси були зовсїм позбавлені виборчого права. Загальне і рівне голосованє в сїй ґрупі значить, що в ній будуть управнені також виборці попередної міської (цензової) ґрупи.

5. З 5 послів торговельних і промислових палат (Львів, Краків, Броди), що доси вибирали трох послів. Українці в сїй ґрупі не мати-муть свого представника.

6. З 2 послів ремісничих палат (у Львові і Кракові). Українці не матимуть у сїй новоутвореній ґрупі свого представництва.

7. З 99 послів сїльських громад разом з рештою міст і місточок, вибраних на основі загального голосованя з однократною податковою плюральністю доси управнених; з них 45 Українців. Ся ґрупа мала доси 74 мандатів, розділених на політичні повіти. Виборче пра-

во в нїй опирало ся на податковім цензї. Тепер буде воно загальне, значить, розширене також на тих, що доси виборчого права не мали; зате управнені доси мати-муть подвійний голос: се й називаєть ся однократна податкова плюральність. Голосованє в сїй ґрупі буде безпосереднє й тайне, доси було посереднє й явне.

Взагалї новий сойм має складати ся з 228 (до часу заложеня українського унїверситету 227) членів, з того 13 (до часу заложеня укр. унів. 12) вірилїстів і 215 послів. Теперішний сойм складаєть ся з 12 вірилїстів і 145 послів, значить число вірилїстів збільшено о 1 (від часу заложеня укр. унів.), число послів о 66.

Національний склад сойму має бути такий: 166 Поляків (72.8 проц.) і 62 (до часу заложеня укр. університету 61) Українців (27.2 проц.).

В теперішнім соймі національний склад зовсїм не є установлений анї забезпечений. На основі теперішної виборчої ординациї національним станом посїданя нашого народу в соймі є три вірильні місця достойників гр.-кат. церкви і 46 мандатів з 46 виборчих округів сїльської курії в Східній Галичинї, де українське населенє творить абсолютну більшість, разом 49 місць (30.4 прц.) на 161.

Та на жаль сей наш правний стан посїданя не відповідає станови фактичному. Посередність і явність виборів у сїльській курії при польсько-шляхотській верховладї мала той наслїдок, щовеличезна більшість належних нашому народови мандатів діставала ся в руки польських дїдичів і представників польскої бюрократії так, що справжним представникам нашого народу вдавало ся здобути ледви кілька до кільканайцять мандатів.

Зрозуміла річ, що найважнїйшою задачею нашої репрезентациї в змаганях до виборчої реформи було той стан змінити і здобути нашому народови належні репрезентаційні права.

Домагаючи ся виборчої реформи на основі загального, рівного, безпосереднього і тайного виборчого права, наша репрезентація домагала ся для нашого народу 42 проц. місць у соймі, значить, стільки, скільки виносить процент українського населеня в краю. Коли-ж стало ясно, що основою виборчої реформи остане куріяльна система, при якій входить в рахубу не тільки чисельна сила, але також т. зв. „податкова сила" (сума безпосередних податків), наша репрезентація виступила з домаганем 33 прц. мандатів, опертім на комбінациї нашої чисельности і податкової сили. В дальшім ходї переговорів за виборчу реформу стала наша репрезентація на тім, що нашому народови як minimum його домагань належить ся бодай стільки місць у соймі, скільки виносить його теперішний правний стан посїданя, себто 30 прц. Вкінцї стало на тім, що польсько-український компроміс і оперті на нїм основи виборчої реформи, ухвалені соймовою комісією, признають нашому народови 27.2 прц. місць у соймі.

Сї цифри найлїпше показують, як далеко відбігає заключений компроміс від наших домагань, зі становиска національної справедливости вповнї управнених і оправданих. Та на жаль показало ся зайвий раз, що в полїтицї „geschieht nichts aus Gerechtigkeit", (не дїє ся нїчо із справедливости), що тут рішає тільки сила. Останнїм законодатним висловом нашої полїтичної сили в краю є признанє нам 26.4 прц. краєвої репрезентациї в державнім парляментї: ся наша сила стала мірodатною при переводженю виборчої реформи до сойму. Як відомо, вся польська соймова більшість стояла до недавна на тім, що 26.4 прц. є найвисшою границею нашої сили в новім соймі. Що в заключенім компромісї сю границю переступлено, се завдячуємо тому зростови нашої полїтичної сили і значіня в краю й державі, який зазначив ся від часу ухваленя виборчої реформи до парляменту.

Корисною стороною компромісу в порівнаню з дотеперішним станом є те, що наша національна репрезентація не буде, як доси, репрезентацією одної тільки суспільної верстви, та що репрезентаційні права нашого народу мають бути відповідно забезпечені.

Доси наша національна репрезентація, поминувши 3 вірильні місця достойників гр.-кат. церкви, опирала ся тільки на селянській верстві, управненій до вибору в курії сїльських громад. Тепер наша репрезентація має бути розміщена, як ми бачили, у всїх соймових ґрупах.

Забезпеченє нашого національного стану посїданя має бути переведене таким способом:

В курії великої земельної власности, в курії середної земельної власности в міській курії цензусовій і в міській курії загальній виборці української народности будуть виділені на основі найновійшого спису населеня в окремі одномандатові виборчі округи, в яких будуть вибирати своїх послів. Значить, в вичислених куріях національне забезпеченє мандатів буде опирати ся на національнім катастрі. Значінє забезпеченя репрезентаційних прав українського населеня міст таке ясне, що вистане се сконстатувати.

Національне забезпеченє мандатів в курії сїльських громад має бути переведене ріжними способами. Прінціпом тут є національно-одноцїльні одномандатові територіяльні округи, виїмками національний катастер і пропорціональність. І так в Західній Галичинї і в березівськім повітї округи будуть одномандатові. Сї округи матимуть польський характер, а всї українські виборці на їх територіі будуть виділені на основі найновійшого спису населеня і зорґанізовані як окремий український одномандатовий округ. В Східній Галичинї в тих областях, де польське населенє виносить 35 процент і більше, будуть утворені двомандатові округи з пропорціональними виборами: мандат більшости вважати меть ся українським, мандат меншости польським. Де польське населенє не доходить до 35 процент, там будуть утворені одномандатові українські мандати, а польські виборцї будуть виділені в відповідне число окремих польських одномандатових округів.

Вкінцї національно корисною стороною компромісу є признанє українській репрезентациї деяких автономічних прав у соймі, а саме права вибору українських членів краєвого виділу, українських членів соймових комісій і признаних Українцям делеґатів сойму до краєвих інституций. Значінє сеї постанови лежить в тім, що ті репрезентаційні права в краєвих орґанах, які признаєть ся українській соймовій репрезентациї, будуть справдї самостійними її правами, незалежними від кождочасних полїтичних настроїв. Тимсамим в области національних спорів стане одним предметом меньше.

З окрема що до Краєвого Виділу, то крім іменованих цїсарем краєвого маршалка і двох віцемаршалків, одного Поляка й одного Українця, яких задачею буде заступати маршалка в веденю соймових справ, — має він складати ся з 7 членів, з того 5 Поляків і 2 Українців, з яких маршалок іменує двох заступників, одного Поляка й одного Українця, для заступаня його в веденю справ Краєвого Виділу. Українські члени Краєвого Виділу будуть вибирані так, що одного будуть вибирати всї українські члени сойму (вірилїсти й посли), а одного посли з курії сїльських громад.

Так має виглядати склад нового галицького сойму. Не можна сказати, щоби те, що осягнули в сїй справі українські посли, відповідало ідеалови наших національних змагань, але за те має воно ту добру сторону, що все, що нам признасть ся, справдї буде добром нашого народу, забезпеченим від польських рук.

Львів.

М. Лозинський.

ЖЕРТВИ НА „РІДНУ ШКОЛУ"

На хрестинах у п. Демка Заяця в Гейзелтон, Па., зібрав п. Михаїл Мардиняк від слїдуючих: М. Мардиняк 75 ц.; І. Онуляк 60 ц.; Д. Заяць 50 ц.; Я. Стеткевич 45 ц.; по 25 ц. зложили: О. Шараварко, Н. Ґалик, Ф. Поливка, А. Пелехач, Ал. Ґордійчук, Ст. Гнатюк, В. Шляхтянчин, В. Костюк і І. Палагнюк; дрібними датками 1.55. — Разом	$6.00
І. Ч. Гайдамака з Кліфтов Гайтс, Па., надіслав	6.00
На хрестинах у Мих. Кухти, в Джерзи Сіти, Н. Дж. зібрав П. Гаврилів	5.00
На хрестинах у Стефана Майстрова в Алентавн, Па., зложили: С. Майстрів і Д. Мороз по 50 ц.; Ксеня Бубен і К. Бубнюк по 45 ц.; Л. Соловій, П. Опенчук, Ева Савуляк і О. Іванів по 25 ц.; К. Йович 20 ц.; А. Дзвінка, К. Салечка, М. Турчин і М. Возьний по 10 ц. — разом $3.50. З того жертвовано на церкву $1.50, а на „Рідну Школу" переслав п. Дмитро Мороз	2.00
Павло Коцан з Бітнер, Па., сколектував в Еверсон, Па.: П. Коцан $1.00; А. Яліцький і П. Ковальський по 50 ц. — разом	2.00
Антін Савіцький з Міннеаполіс, Мінн.	0.31
Оголошено в ч. 11. „Свободи"	115.31
Загальна квота	$136.62
Вислано до Львова дня 15. марта с. р. (ч. посьв. 4036828 і 4036829)	$115.31
Остало	$21.31

ЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКИЙ ГОРОД У ЛЬВОВІ.

Ст. Яцишин, Пеляґія Яцишин, Н. Лищишин і Н. Рак з Амгерст, Масс., по $1.00 — разом	$4.00
о. Д. Хомяк з Сімпсон, Па.	4.00
М. Кашуба з Алден, Па. зібрав на сю квоту зложили по $1.00: А. Звіржинський, П. Рішко, І. Жовнїрчик і М. Кашуба.	$4.00
Оголошено в ч. 11. „Свободи"	67.90
Разом	$79.90
Вислано до Львова дня 15. марта с. р. (ч. посьв. 4036827)	67.90
Остає	$12.00

ЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКО-РУСЬКУ БУРСУ В ГОРЛИЦЯХ.

Антін Співак і Іван Ющак з Калумет, Па., зібрали: І. Адам, І. Ющак і А. Співак по $2.00; І. Прибитен, А. Глива, Т. Співак, Я. Ющак, Ан. Филяк, О. Козак, Ал. Филяк, А. Катчик, П. Кішей, Д. Смеречняк, А. Семаницький, В. Рахель, А. Козак і М. Ющак по $1.00; В. Катчик, Н. Тарбай, Д. Тарбай і Д. Баницький по 50 ц. — разом $22.00. З того моней ордер і почтові марки 0.14. — Остало	$21.86
На хрестинах у н. М. Німця в Пітсбурґ, Па., зібрав п. Теодор Ятчишин: П. Волошинович, М. Станчак і М. Німець по $1.00; І. Сейко, П. Сейко, Т. Ятчишин і М. Біль по 50 цнт.; А. Оліяр, Д. Сївій, О. Лесняк, Г. Станчак, Ф. Кобаса, М. Німець, М. Русінко і Р. Сейко по 25 цнт. — разом	7.00
На руки п. Даміяна Мерени з Клейвіл, Н. Й., зложили: Д. Мерена, П. Кузьмич, Анна Дзьона і Петрина Ропицька по $1.00. — разом	4.00
Оголошено в ч. 11. „Свободи"	44.90
Разом	$77.76

Ч. 802 У Львові дня 2. цьвітня 1913.

До Хвальної Редакції „Свободи

в Джерзи Сіти, Н. Дж.

Краєвий Шкільний Союз „Рідна Школа" у Львові стверджує отсим одержанє квоти а) 562 кор. (пятьсот шістьдесять дві кор.) яко добровільні жертви надіслані малими квотами до Ред. „Свободи" і б) 61 кор. 50 сот. (шістьдесять одна кор. 50 сот.) зібрані підчас віча в Елмайра Гайтс, Н. Й. — які Хв. Редакція зволила прислати до „Днїстра" на кн. 6800 на цїли „Рідної Школи".

Кр. Шк. Союз складає отсим сердечну подяку за сю жертву так Хв. Редакції за її ласкавий труд як також і всїм Вп. Жертводавцям, котрі чи то своїми лептами чи своїми трудами около устроєня віча прийшли в поміч своїм братам в старім краю в тяжкій їх борбі за лїпшу будучність.

Поручаючись і на дальше ласкавій памяти, пишемо ся з правдивим поважанєм

Краєвий Шкільний Союз у Львові.

Ів. Кивелюк, Л. Сальо. о. Омелян Ваньо.

ЗАРЯД КАНЦЕЛЯРІЇ ТОВАРИСТВА „ПРОСЬВІТА"

подає до відома, що вийшла з друку і продаєть ся вже 18. книжка „Руської Письменности" Твори Степана Руданського том перший. Сторін 456, цїна в звичайній оправі 1 кор. 60 сот., в красшій 2 кор.

Безсторонний голос критики про „Руську Письменність" під редакцією Ю. Романчука подав Впов. Читачам проф. Мих. Возняк: „Кождого письменника попереджає його коротка житепись. Конечні поясненя до творів подані в примітках, коректа ідеально старанна, а повнота і поправність текстів найбільша з усїх дотеперішних видань тих письменників, призначених для широких кругів суспільности. А коли додати до того гарний виразний друк і дуже догідний формат виданя, цїна кождого тому в звичайній оправі 1 кор. 60 сот., а в красшій 2 кор. представляєть ся страшно низкою, так низкою, що так доброго й солїдного а дешевого виданя годї найти в великих европейських лїтературах". (Найцїннїйше виданє Тов. „Просьвіта" — „Дїло" ч. 6. з дня 6. січня 1912).

Повисші прикмети відносять ся й до творів Степана Руданського. Том перший містить: Житєпись Степана Руданського; І. Поезії лїричні. ІІ. Оповідки. ІІІ. Леґенди і гісторія. А. Байки сьвітові а) в співах, б) в оповідках. Б. Цар Соловей. В. Староческі співи. Вкінци йдуть Приписки. І. Доповненя. ІІ. Поясненя. Твори Степана Руданського обнимати муть всїх томів три, з чого два другі появлять ся в продажи вже в біжучім році. Буде то найповнїйше виданє творів сього письменника. За Заряд канцелярії Тов. „Просьвіта": *А. Гапяк*, директор.

ОГОЛОШЕНЄ.

Отсим подає ся до загальної відомости, що від. 333 Р. Н. Союза в Рокфорд, Ілл. зістав з днем 1-го цьвітня 1913 р. згідно з § 153 статута Р. Н. Союза виключений з членьства Р. Н. Союза.

Віддїл 309 Р. Н. Союза зістав розвязаний з причини тої, що в місцевости Клейвіл, Н. Й., де сей віддїл мав свій осїдок, забракло працї і члени сего віддїлу (309) були змушені забрати собі переступні листи і розїхались глядати працї в инших околицях. Тож обовязком кождого члена розвязаного 309 від. Р. Н. Союза зголосити ся з переступним листом сего місяця о принятє до котрогонебудь правно істнуючого віддїлу Р. Н. Союза в Америці. Члени, котрі сего не зроблять, значить, не зголосять ся в місяцю цьвітни 1913 р. до жадного віддїлу Р. Н. Союза, в місяцю маю 1913 р. будуть виключені з членьства Р. Н. Союза.

Дано в Мікаду, Па. дня 1-го цьвітня 1913 р.

Д. Капітула,
гол. предс. Р. Н. Союза.

Мих. Угорчак,
гол. рек. секр. Р. Н. Союза.

Касове справозд. Р. Н. С.

за місяць марець 1913 р.

Відділ	запл.	Відділ	запл.
1.	325.50	129.	44.61
2.	87.10	130.	39.76
3.	121.83	131.	24.10
4.	46.61	132.	37.44
5.	91.25	133.	80.57
6.	55.00	134.	31.45
7.	176.26	135.	86.00
8.	50.83	136.	60.64
9.	131.45	137.	36.57
10.	111.08	138.	7.83
11.	39.61	139.	30.50
12.	99.72	140.	58.29
13.	38.44	141.	54.98
14.	127.65	142.	55.93
15.	49.33	143.	56.60
16.	246.61	144.	17.96
17.	25.61	145.	24.35
18.	26.75	146.	22.49
19.	37.55	147.	74.66
20.	109.00	148.	22.61
21.	17.00	149.	46.44
22.	17.89	150.	6.22
23.	92.25	151.	29.40
24.	19.25	152.	57.00
25.	64.61	153.	47.28
26.	27.00	154.	52.60
27.	71.08	155.	94.93
28.	289.65	156.	18.20
29.	120.62	157.	87.31
30.	107.36	158.	32.81
31.	32.00	159.	34.08
32.	48.00	160.	55.81
33.	300.81	161.	43.75
34.	22.00	162.	69.29
35.	52.25	163.	10.48
36.	40.22	164.	8.00
37.	88.96	165.	67.66
38.	108.55	166.	54.60
39.	66.66	167.	45.10
40.	78.25	168.	56.06
41.	43.80	169.	43.25
42.	117.84	170.	44.72
43.	26.00	171.	14.44
44.	12.00	172.	38.75
45.	33.62	173.	24.00
46.	158.60	174.	26.00
47.	58.86	175.	44.89
48.	101.76	176.	23.22
49.	22.75	177.	16.00
51.	41.75	178.	14.22
52.	13.00	179.	81.49
53.	173.32	180.	25.00
54.	21.71	181.	6.22
55.	124.71	182.	64.04
56.	42.53	183.	25.61
57.	39.90	184.	57.30
58.	93.22	185.	53.00
59.	32.22	186.	44.07
60.	8.54	187.	54.24
61.	107.00	188.	92.20
62.	15.83	189.	26.61
63.	80.35	190.	21.20
64.	21.62	191.	49.71
65.	87.44	192.	24.31
66.	54.05	193.	33.10
67.	29.65	194.	40.70
68.	44.59	195.	19.22
69.	20.15	196.	48.10
70.	117.99	197.	61.52
71.	6.00	198.	43.11
72.	90.05	199.	45.45
83.	17.03	200.	5.22
74.	18.00	201.	27.37
75.	26.10	202.	17.52
76.	44.72	203.	36.26
77.	17.00	204.	32.25
78.	242.[illegible]5	205.	29.71
79.	15.00	206.	36.87
80.	36.00	207.	41.22
81.	42.00	208.	43.61
82.	84.22	209.	100.40
83.	12.61	210.	16.61
84.	23.83	211.	20.97
85.	206.[illegible]6	212.	38.00
86.	11.00	213.	49.05
87.	30.69	214.	25.18
88.	9.22	215.	23.59
89.	11.00	216.	47.75
90.	50.90	217.	49.31
91.	96.26	218.	41.40
92.	63.63	219.	63.35
93.	17.00	220.	35.12
94.	37.88	221.	83.25
95.	80.83	222.	117.74
96.	86.76	223.	68.93
97.	18.00	224.	32.61
98.	36.00	225.	93.08
99.	132.59	226.	24.05
100.	16.88	227.	75.50
101.	7.27	228.	27.00
102.	93.58	229.	12[illegible] 10
103.	19.00	230.	53.00
104.	128.44	231.	55.75
105.	29.20	232.	18.27
106.	121.53	233.	14.37
107.	46.77	234.	54.87
108.	121.47	235.	40 22
109.	65.35	236.	5 22
110.	45.20	237.	66.13
111.	26.53	238.	10.25
112.	20.97	239.	64.60
113.	50.75	240.	23.75
114.	64.00	241.	13.83
115.	32.50	242.	21.62
116.	33.62	243.	17 [illegible]2
117.	58.25	244.	17.44
118.	10.83	245.	75.47
119.	18.00	246.	24.00
120.	76.35	247.	41.09
121.	122.60	248.	89.41
122.	56.78	249.	38.44
123.	51.15	250.	124.87
124.	58.68	251.	39.21
125.	11.43	252.	35.19
126.	47.31	253.	46.81
128.	18.61	254.	27.60

Відділ	запл.	Відділ	запл.
255.	27.61	305.	17.61
256.	19.66	306.	18.37
257.	19.87	307.	15.10
258.	24.05	308.	20.66
259.	40.36	309.	8.00
260.	59.90	310.	42.00
261.	41.00	311.	14.89
262.	10.44	312.	21.41
263.	8.27	313.	25.35
264.	38.25	314.	11.00
265.	70.21	315.	10.83
266.	37.82	316.	16.26
267.	25.83	317.	34.31
268.	47.30	318.	32.98
269.	28.00	319.	19.19
270.	29.25	320.	16.61
271.	27.61	321.	14.32
272.	29.95	322.	9.22
273.	29.00	323.	29.33
274.	43.44	324.	17.64
275.	82.35	325.	36.61
276.	39.66	326.	27.49
277.	39.39	327.	33.44
278.	53.86	328.	18.66
279.	28.00	329.	31.00
280.	21.00	330.	23.74
281.	19.00	331.	28.25
282.	22.10	332.	34.07
283.	25.05	334.	10.81
284.	9.83	335.	20.25
285.	11.61	336.	15.69
286.	29.33	337.	28.14
287.	16.00	338.	43.14
288.	29.61	339.	23.05
289.	28.90	340.	18.35
291.	18.49	341.	21.85
292.	32.57	342.	27.94
293.	50.61	343.	13.00
294.	36.54	344.	25.10
295.	20.44	345.	26.35
296.	36.88	346.	16.00
297.	20.61	347.	23.93
298.	31.00	348.	18.70
299.	27.10	349.	13.75
300.	69.84	350.	18.35
301.	41.92	351.	18.04
302.	18.00	352.	10.80
303.	15.00	„Свобода"	300.00
304.	55.25		

Прихід за місяць марець виносить 16.769.61

РОЗХІД.

Посмертне по бл. п.:

Радинськім Івані, Гейзелтон, Па.	1.000.00
Півонськім Йосифі, Скрентон, Па.	1.000.00
Голей Марії, МкАду, Па.	1.000.00
Беца Григорію, Честер, Па.	450.00
Шелева Дмитрі, Філядельфія, Па.	1.000.00
Данчак Михайлї, Шамокін, Па.	1.000.00
Кіляр Андрію, Ембрідж, Па.	550.00
Грицишин Парасці, Маганой Плейн, Па.	400.00
Скічка Гелені, Бівер Медов, Па.	400.00
Волчко Івані, Гомстед, Па.	400.00
Страп Каролїні, Клівленд, О.	400.00
Пилипів Федорі, Нюарк, Н. Дж.	200.00
Дашинець К. Францішці, Клейвіл, Н. Й.	400.00

Запомога для:

Данч Ференца, Бравнсвіл, Па.	200.00
Рось Антона, Менчестер, Н. Й.	200.00
Цебрик Василя, Порт Вовклей, Па.	200.00
Пиш Марії, Реймі, Па.	150.00
Копцял Антона, Вітней, Па.	100.00

Сир. часть по бл. п.:

Допта Михайлї, Вілкебері, Па.	800.00
Байда Василю, Перт Амбой, Н. Дж.	700.00
Горощак Петрі, Ансонія, Конн.	500.00
Позичка на перший морґіч	4.000.00
Відзнаки для Р. Н. С.	800.00
Засіданє контр. комісії і гол. Екз. Комітету	636.93
Орґан Р. Н. Союза	1.695.30
Платня Голов. Уряду	270.00
Адміністрація Р. Н. С.	143.04

Розхід за місяць марець єсть 18.595.29

ЗІСТАВЛЕНЄ.

Прихід за місяць марець	16.769.61
Готівка з кінцем лютого остала	113.330.26
Весь прихід разом виносить	130.099.87
Розхід за місяць марець єсть	18.595.29
Готівка з кінцем марця остає	111.504.58
На пожичках на перших морґічах	8.500.00
Стан маєтку Р. Н. С. з кін. марця виносить	120.004.58

З тих гроший:

Фонд сирітський виносить	46.249.85
„ резервовий	39.668.73
„ бідних	9.047.87
„ шкільний	9.423.04
„ розпорядимий	7.115.09
позички	8.500.00
Разом	120.004.58

Д. Капітула, гол. предс.,
А. Шаршонь, гол. кас., **С. Ядловський**, г. ф. секр.

Справозданє Р. М. Союза

за місяць марець 1913 р.

Відділ	запл.	Відділ	запл.
1.	15.30	12.	7.80
2.	3.00	13.	8.85
3.	3.24	14.	40
4.	3.00	15.	1.90
5.	3.75	16.	5.85
6.	34.65	18.	6.15
8.	8.02	19.	95
9.	7.90	20.	1.70
10.	2.00	22.	18.55
11.	2.00	23.	7.00

Відділ	запл.
24.	5.20
25.	4.75
26.	26.00
27.	3.05
28.	4.35
29.	2.60
30.	13.95
31.	4.30
32.	9.50
33.	7.85
34.	1.40
35.	1.60
36.	9.23
37.	3.30
38.	5.28
39.	5.80
40.	7.30
41.	2.20
42.	4.35
43.	1.35
44.	4.00
45.	8.75
46.	5.00
48.	20
49.	3.25
50.	10.50
51.	1.20
52.	2.20
53.	25
54.	1.88
55.	3.40
57.	8.30
58.	4.40
59.	1.80
60.	5.97
61.	4.15
62.	50
63.	2.70
64.	4.65
66.	5.30
67.	10.00
68.	1.75
69.	1.50
70.	6.40
71.	1.59
72.	1.20
73.	25
74.	75
75.	7.60
76.	24.00
77.	3.57
78.	3.60
80.	1.00
81.	1.60
82.	1.00
83.	5.45
84.	3.30
85.	2.95
86.	2.60
87.	2.55
88.	2.00
89.	2.25
90.	5.90
91.	3.00
92.	5.75
93.	1.25
94.	4.90
96.	3.96
97.	2.20
98.	85
100.	1.10
101.	7.60
102.	80
103.	3.10
104.	15.25
105.	70
106.	25
107.	3.50
108.	1.80
109.	2.70
110.	3.00
111.	3.25
112.	12.90
113.	3.38
114.	1.10
115.	3.80
116.	1.65
117.	1.05
118.	5.60
119.	25
121.	1.45
122.	60
123.	6.75
125.	2.75
126.	1.60
127.	3.20
129.	2.00
130.	1.80
131.	2.70
132.	60
133.	50
134.	1.25
135.	1.20
136.	1.35
137.	60
138.	1.80
139.	90
140.	3.02
141.	1.10
142.	50
144.	50
145.	3.00
146.	60
147.	1.05
148.	1.45
149.	2.66
150.	4.70
151.	2.20
152.	3.50
153.	1.80
155.	5.10
156.	2.20
157.	3.40
158.	1.80
159.	3.25
160.	4.00
161.	2.55
162.	5.75
163.	2.00
164.	3.70
165.	75

Прихід за місяць марець виносить 615.95

РОЗХІД.

Посмертне по бл. п.:

Катерині Думанській, Трентон, Н. Дж.	100.00
Платня Голов. Уряду	20.00
Розхід за місяць марець єсть	120.00

ЗІСТАВЛЕНЄ.

Прихід за місяць марець єсть	615.95
Готівка з кінцем лютого остала	19.450.99
Весь прихід разом єсть	20 066 94
Розхід за марець єсть	120.00
Готівка з кінцем марця остає	19.946.94

Д. Капітула, гол. предс.,
А. Шаршонь, гол. кас., **С. Ядловський**, г. ф. секр.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

З нагоди Великодних Сьвят поручаємо великий вибір книжок до побожного читаня на піст.

Спеціяльна оферта! До кождого замовленя на 5 дол. книжок, даємо за 1 дол. книжок даром і оплачуємо самі почту.

ЧИТАЙТЕ І ДРУГИМ СКАЖІТЬ!

Блудний син, великодні проповіди	60 цт.
О муці Ісуса Христа	20 цт.
Сім слів Ісуса Христа на хресті	35 цт.
Пізнанє любви і милосердія Г. Н. І. Христа	40 цт.
Цьвіт з Назарета	50 цт.
Фабіоля	45 цт.
Псалтир	50 цт.
Отче наш	45 цт.
Читаня сьвяточні	40 цт.
Церковні пісні	40 цт.
Три Божі Слова	10 цт.
Апостоли і Євангелія	35 цт.
Небесний Вінець	40 цт.
Історія церкви	25 цт.
Вірность пастирська	5 цт.
Розваж то добре	30 цт.
Житє Ісуса Христа з 73 образками	1.25
Небесний Вінець	35 цт.
Велика Біблія 1073 стор. друку лише	$1.25
оправлена в мягку шкіру	$2.50
Новий Завіт по руськи і анґлійськи, 186 сторін	80 цт.
Путь Паломника (Богомолця) із того сьвіта в будучий сьвіт з гарними образками	75 цт.
Ілюстровані Житя Сьвятих	$1.60
Ілюстровані Житя Сьвятих (велике)	$5.00
УТРЕНЯ на неділї і сьвята цілого року	$1.00
ВЕЧІРНЯ і УТРЕНЯ на неділї і празники подвижні з каноном покаянним і Богослуженєм страсного тижня, службами общими сьвятим і Євангелиями Воскресними І. часть 870 сторін	$1.50
ІІ. часть 1050 сторін	$2.50
МОЛИТВЕННИКИ в кістяній оправі по	1.00, 1.50 і 2.00
Листовий папір з образком і з желанєм на Воскресенє Христове 12 штук з ковертами	30 цт.
50 штук з ковертами	1.00

(до родичів, жінки, брата, сестри і т. и.)

Посилайте сьвяточні желаня на почтових картках. Маємо дуже гарні позолочені з малюнками Муки і Воскресенєм Христа з руськими написами. 12 штук лише 50 цт.

Образки складані (каплички) дуже гарні по 5, 10, 15, 20 і 30 центів.

Замовляйте зараз і пишіть по катальоґи книжок та інструментів — висилаємо даром.

15-17

RUSKA KNYHARNIA
850 Main St., Winnipeg, Can.

Одинокий наш лікар в Ст. Луіс, Мо.

Д-р. БРЕЗАНИ.

Лічить із всяких недуг мущин, женщин і дітий.

Офіс під ч.
1625 CASS AVE., ST. LOUIS, MO.
Bell Telephone: Tyler 166 R. 44—17

Години урядові: від 9—10 рано, від 3—4 попол. і від 7—8 вечер. В неділї лиш від 9—11 рано.

РОДИМЦІ! ЧИТАЙТЕ І ДРУГИМ СКАЖІТЬ!

Руський музикант.

ДОСТАРЧАЄ МУЗИКИ НА БАЛЇ, ПРЕДСТАВЛЕНЯ, КОНЦЕРТИ, ПІКНІКИ І ВЕСІЛЯ.

Dmytro Melnyk,
338 E. 9th Str. Room 14. NEW YORK, N. Y.

---

50 цт. ТИЖНЕВО!

Продаємо говорячі машини Victor і ґрамофони Columbia до всїх частий Злуч. Стейтів і Канади на легкі тижневі сплати по 50 цт., або по $2.00 місячно.

Пішлемо Вам враз з машиною ґваранцію на письмі на 5 лїт, що вона буде через той час в добрім станї.

Недавно отрималисьмо великий вибір **найновійших подвійних рекордів так руських як і польських** по цінї **65** і **75** центів за штуку. — Пишіть до нас по катальоґ машин і рекордів, а ми Вам пішлемо даром.

SAUL BIRNS 117 Second Ave., Dep. 1, New York, N. Y.

Родимці! Читайте і другим скажіть!

НА ЛЕГКІ СПЛАТИ

продаємо всюди по Америцї на тижневі сплати по 50 центів сей

гарний фоноґраф

з 20 прекрасними руськими і польськими піснями лиш за

$22.50

Пришлїть на задаток $5.00, а ми пішлемо сей фоноґраф з піснями до Вашої хати. Наколи він Вам подобаєсь, то присилайте по 50 цт. тижнево або $2.00 місячно.

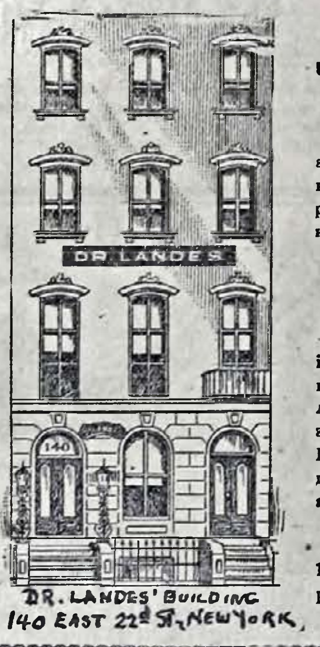
З кождою машиною посилаємо 5-літну ґаранцію на письмі. Недавно отрималисьмо **великий вибір найновійших подвійних рекордів** по цінї 65 і 75 цнт. штука.

Пишіть по наш ілюстрований Катальоґ. — Отворено вечерами і в неділї. 6—

INTERNATIONAL PHONOGRAPH CO.
196 East Houston St., New York.

В ДРУКАРНЇ „СВОБОДИ" МОЖНА ДІСТАТИ СЛІДУЮЧІ КНИЖКИ:

Ангел та пустельник	15	цнт.
Америка	15	„
Американець, веселий образ з житя народу	15	„
Бери та читай	30	„
Борба кляс і чому робітники орґанїзують ся	15	„
Весела книжочка з образками	35	„
В Старім і Новім краю	25	„
Гостина сьв. Николая, драматична гра для дітий	10	„
Доля галицької сироти	5	„
Дещо про зьвірята	30	„
Дещо про права і суди	10	„
Дорога до сьвідомости	10	„
Еміґрант	15	„
Журавлї	10	„
Житє, зарібки, орґанїзації і т. п. в Зл. Державах	15	„
Зуб за зуб	10	„
Казки про Циганів	10	„
Коротка Історія Руси	10	„

ХОРІ ЛЮДИ!

Чи стратили Ви терпінє, яке мали з причини Вшої недуги?

День за днем, тиждень за тижнем, місяць за місяцем, рік за роком занимаюсь лїченєм хорих людий. Представте собі, скілько хорих я уже вилїчив, а кілько хорим я украсив житє. Коли Вам житє надоїло через прубованє так званих лїків і відчуваєте, що з Вами все гірше, в такім случаю сейчас звернїть ся до старого опитного специялїста, яким є

Dr. LEONARD LANDES,
140 E. 22nd Street, New York, N. Y.

Він дасть Вам даром пораду, що Вам робити, щоби спасти житє і обяснить Вам недугу. Лїчу уже 20 лїт з найлїпшим результатом всї недуги, як безсилє, затроєнє крови, гемороїди, біль жолудка, серця, легких, печінки, почок і т. п. Для недуг полових і нервових маю більші знані електричні апарати і Х-лучі, за помочию котрих переглядаємо Ваші внутрішні орґани. Не кождий доктор має ті апарати, длятого що суть дорогі. Хемічне розслїджуванє мочи. Не відкладайте до завтра, а сейчас приходїть до звісного лїкаря:

Dr. L. Landes,
140 East 22nd Street, New York, N. Y., betw. 3rd & Lexington Ave.

Приймаєть ся хорих в годинах: від 10-ої рано до 8-ої вечер, а в неділї від 10-ої рано до 4-ої пополудни. — Поради даром.

Слухайте панове! Не дайте себе визискувати! Чи знаєте про те, що шифкарти подешевіли? Хто їде до краю, сей нехай не платить більше як 25 дол. за шифкарту! Тільки належить ся! Тільки ми беремо! Експресові пароходи! Пишіть тільки до нас! Довідаєте ся правду!!!

25 ДОЛЯРІВ ШИФКАРТА ДО КРАЮ.

Особні каюти! Домовий харч! Даємо нічліґ! Відставляємо пакунки! Виробляємо вільний переізд через границю! Шукаємо за костумерами абя їх вдоволити а не визискувати! Переконайте ся! Шлїть завдатку 3.00 дол. до повисшої ціни або пишіть по інформацїї.

$26 дол. ШИФКАРТА З КРАЮ ДО АМЕРИКИ $26 дол.

AMERICA EUROPE CO., 16 Greenwich St., New York City. Число телефону 4548 Rector.

А хто хоче тільки за сім долярів поїхати до краю на найлїпших шифах той нехай зараз напише на адрес FELDMAN Labor Agency, 16 Greenwich Str., New York.

Позір! Краяни! Позір!

5.000.000 ДОЛЯРОВА ФАБРИКА

чекає на тисячі робітників.

Маєте доляра. Хочете заробити два з того одного? Напишіть нам нині а ми Вам вкажемо, де і як кождий чоловік може його ульокувати і много більше з него зробити.

ПРОДАВЦЇ ПОЗІР!

Хочете мати свій штор, як бучерню, ґросерню, сальон, пльомберство і т. д.? Пишіть днесь.

Хочете мати свій дім, свою корову, кури близько великих фабрик, де є робота для тисячів людий? Сї фабрики почнуть роботу за кілька тижнів. Вони суть уже готові лиш внутрішного урядженя бракує. — При сих фабриках продамо Вам лот за

$75.00 і висше, на сплату по $3.00 місячно.

45 мінут від міста Ню Йорку.

ПОЗІР РОБІТНИКИ!

Сї лоти находять ся в **Manville, N. J.**

Три трени ідуть до тої місцевости. Лїгай Валей дипо є лиш пару кроків віддалене, а звичайна дорога іде серединою тої землї. Земля тота є рівна і суха; місцевість дуже красна. Пишіть днесь по зелїзничі тікети, мапи і т. д. за дармо. Ми Вам гори-доли не обіцюємо. Прийдїть і подивіть ся на наші кошти а потім нам скажете самі, як воно є.

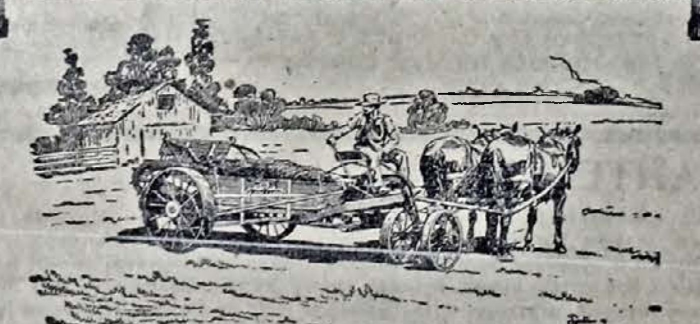
Краяни, не жалуйте 2 центи або цента, але пишіть або приходїть до нашого бюра, отвореного кождого дня віз 9 до 11 години рано, а ми Вам охотно розкажемо, як і що, а кождого часу покажемо Вам сю землю, фабрики і т. д.

В неділї суть офіси позамикані цїлий день. Пишіть на тоту адресу:

BROOKS & BROOKS CORP.,
45 W. 34 Str., New York, N. Y.
Tel. 186 Greeley.

Філїя: P. DINDA, Russian Dept., **1969 3rd Ave., NEW YORK, N. Y.**

Отворено вечерами.

ЦІНА ЗЕМЛІ ПОДВОЮЄСЬ!

Коли п. Honeycutt з Lee County, Illinois, купив три роки тому 400-акрову фарму, деякі його сусїди думали, що він не вийде на тій землі на своє. — По трилітній штучній управі тої землї, він зібрав понад 100 бушлів збіжа з одного акра, який дав йому в першім році фармованя заледви 30 бушлів.

Числячи по 50 центів за бушель, один акер приніс йому около $50.00, що зробило не менше $20.00 зарібку, т. є. 10 процент від акра вартости $200.00. Його земля не є однак найлїпшою в сім стейтї, а можливо, що вона навіть не є так добра як ся, на котрій Ви фармуєте. Своє поводженє завдячує він лиш припоровленю практичних метод і штучним навозам. До сего може кождий з Вас дійти, а можливо, що й перевисшите його, наколи начнете розкидати гній рівномірно, уживаючи до сего машини

I. H. C. Manure Spreader. С 93

I. H. C. машини до розкиданя гною суть вироблювані в ріжних формах і розмірах відповідно до Ваших потреб. Суть низькі і високі, зі сталевими рамами або деревляними; суть також широкі, середні і вузкі, усі ґарантованої поємности. Одним словом сї машини суть зроблені відповідно до потреб і розкидають гній, солому, вапно або попіл, після Вашої вподоби.

I. H. C. машина розкидає гній рівномірно чи на рівнинї, чи під гору, чи в долину. Обручі колес суть широкі і заосмотрені в сильні зуби, які стримують машину від надмірного трясеня. Так званий „фартух" порушують великі колеса. Продавці тих машин покажуть Вам найвідповіднїйшу машину. Скажіть, що Ви хочете оглянути I. H. C. машину.

У них дістанете також катальоґ, а єли хочете, пишіть до:

International Harvester Company of America
(Incorporated)
Chicago USA

Wisconsin Land Co.

отворила 35 тисяч акрів землї до продажи

Продаємо від 10 до 20 долярів за акер, 40 акрів і більше. Лише четверта часть належитости готївкою, решта на виплат, 6 процент. — Хто хоче мати свою хату, фарму і жити в найздоровійшім стейтї, най купить у нас землю. — З роботи, яку даємо кождому купуючому у нас, можна виплатити куплену землю. 26

Прибудьте самі або пишіть на адресу:

C. K. & C. C. ELLINGSON
Box S. 128, HAWKINS, WIS.

Одинокий руський адвокат на цїлу Америку
Доктор прав

ЮЛІЯН ЧУПКА,

полагоджує всї справи американські. Понеже др. Ю. Чупка був адвокатом в Галичині, для того полагодить Вам найлїпше всї справи процесові, спадкові і військові в Галичині, спорядить повномочія, контракти і всї правні документи і перепровадить інтабуляції — Адрес:

Dr. Julian Czupka, 14-26
P. O 372. 3 N Main Str., WILKES BARRE, PA. LUZERNE CO.

ЖІНКИ! Учіть ся акушерії в нашій школї або у себе в дома. Наука в російській або польській мові. Станьте ся независимими. Наука тревае 3 місяції; по її скінченю видаємо диплъом. Лїчимо всїлякі хороби женщин і дїтий. Адресувати:

Dr. C. DEUTSCH, School of Midwifery,
229 E. 14th Street, New York, N. Y.

Фарми дуже дешево на продаж

близько від Ню Йорку, близько міста, фабрик, шкіл, шторів, почти, пів години до стріткари, стації желїзничої (дипа), руської церкви — на легкі сплати, з інвентарем або без. Кождий Deed провірюю, за чесний бізнес гарантую.
16-19

V. MAZURKIEWICZ,
Notary public (нотар публичний)
189 Ave. C, New York.

Найславнїйший руський специялїст

Д-р. Б. ГОГЕНБЕРҐ,

знаний всім і в найширших кругах уважаний тепер за найлїпшого руського і американського лїкаря. Др. ГОГЕНБЕРҐ відбув студії медичні в першорядних університетах і шпиталях в старім краю а довголїтною тут своєю працею здобув собі найбільшу славу і вдяку много тисячів выздоровленых, які одиноко йому лише завдячують своє здоровле.

Нехай жалує щиро кождий хорий, який не знає ще д-ра Гогенберґа і добре тямить о тім, що здоровлє можна відзискати через лїченє виключно одинокого лише д-ра Гогенберґа.

Др. Гогенберґ лїчить з найлїпшим все успіхом **уцтиво, совісно і дешево** всякі недуги: голови, горла, легких, чахотку, біль під грудьми, недуги серця, всякі терпіня жолудка, міхура і нирок (почок)

Лїчить недуги жіночі як: неточности, кровотока, білі уплави, блїдницю, пологові болї.

Всї недуги мущин хочби застарілі: уплив насїня, недостаток мужеської сили, ломанє ніг, костий, болї в крижах, заражене крови найпевнїйшим середником проф. Ерлїха „606". Посїдає наймоцнїйші машини електричні і лїчить ревматизм, недуги нервові і слабість св. Валентія.

Доводшує найтяжші операції при помочи знаменитого хірурга з Відня. Хто бажає здоровля і добра, нехай зголосить ся особисто або листовно, залучаючи двоцентову марку на відповідь.

DR. B. HOHENBERG,

608 E. 6th STREET, Телефон: Orchard 3615. **NEW YORK, N. Y.**

Хто не вірить, нехай читає потверджений нотарем лист.

Поважаний Докторе Гогенберґ!

Почуваю ся до милого обовязку подякувати Пану Докторови за так скоре і цїлковите вилїченє. Через два роки зносив я мою недугу і нещастє і на дармо лїчив ся у всяких докторів, які наочно мене оглядали. Др. Гогенберґ лиш на мій листовний опис вилїчив мене скоро і з біди увільнив. Нехай Господь Бог дає здоровлє Докторови Гогенберґови, аби міг ще більше хорим помагати.

11— М. Н. Minersville, Pa.

Dr. WARD

добре знаний специялїст

запевнює, що він вилїчить Вас скорше, лїпше і дешевше як який инший специялїст. Він лїчить всякі укриті недуги мущин, закажене крови, утрату животности, нервового розстрою, утрати крови, висушене, запалене слюзових болон, гемороїди і пропуклину (без ножа), як і слабости міхура і нирок. Не робить ріжниці як довго Ви хоріли або якого рода є Ваша недуга. Не тратьте надії! Прийдіть і побачте ся з ним сейчас. Його методи суть найновійші а лїчене без болю. Через довгі лїта своєї лїкарської практики, він вилїчив тисячі хорих людий, котрих не могли вилїчити другі специялїсти. Памятайте, він лїчить, щоб вилїчити.

Не занехайте відвідати його Анатомічний Музей і приглянетесь там чоловікови здоровому і хорому.
11—

Вступ вільний.

Dr. Ward
417 Sixth Avenue, New York
(між 25 a 26 ул.)
Години: від 9 р. до 8 веч.; недїля: від 10 р. до 2 поп.

R. J. Glick

Агент асекураційний від огня.

Офіс находить ся в WILLIAM McCONIEL BUILDING
27—

SHAMOKIN, PA.

ДАРОМ!!!

ДАРОМ!!! ДАРОМ!!!

Сей подвійний рекорд, з одної сторони музика а з другої сторони пісня, може дістати зовсім даром кождий, хто має фонограф. Напишіть до нас а ми вишлемо Вам сей подвійний рекорд.

HOFFMAN BROS.
77 Second Ave., Dep. 8. New York City.

Петро Ярема

5— **РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК**

випозичає керичі на весїля, хрестини і всякі другі забави.

115 Ave. A.,
NEW YORK, N. Y.
Телефон:
Orchard 2568.

РУСИНИ ПІТСБУРГА!

Чи Ви знаєте

ЩО ГРОШІ ТО СИЛА?

Старайте ся пізнати та почніть складати свої ощадности в стейтовім Банку на розї вулиць

Carson і 14-ої.

Сей банк є одним з найстарших і найпевнїйших банків, що цїлковито забезпечує Ваші ощадности. У нас складають ся гроші церковні, братські, сирітські і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажанє звіт стейтових контрольорів.

Продаємо КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ на найлїпші лїнії, а ГРОШІ до краю висилаємо по почтовім курсї.

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK
COR. 14th & CARSON STS., 4—
South Side Pittsburg, Pa.

И. В. Рот, през., А. П. Міллер, кас., Ол. Вучак, уряд. банк.

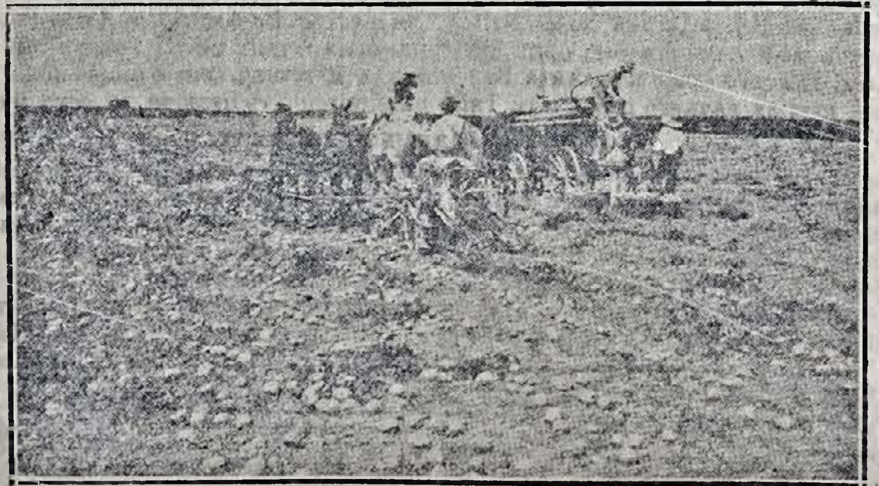
ЧИТАЙТЕ І КОРИСТАЙТЕ! ХТО ПРОЧИТАЄ, НЕ ПОЖАЛУЄ.

Родимцї! Весна вже прийшла, а неодин з Вас думає, що варто би закупити собі кавалок землї в Америцї. Закупити, але де? В Америцї продають земель немало, але все то десь на Вестах, де наш чоловік заледво там дістане ся.

Родимцї! На що Вам купувати землї в пустинях і жити між чужими, де анї Ви анї Ваші дїти не почуєте своєї рідної мови.

Родимцї! Неодин з Вас читав, неодин чув про першу руську кольонїю в Вест Мілвіл, Н. Дж. Ся кольонїя показала ся найвідповіднїйшою для нашого народа, бо землї, які ми парцелювали і продаємо нашому народови, суть відповідні і дуже гарні. Переважно управляють тут ярину і годують кури. Ми випродали вже богато землї. До сего часу у нас закупило землї около 160 фамілій. Хто йно огляне наші землї, то зараз купує, бо видить перед собою велику будучність. Нїхто не обавляє ся, що прийде йому тут за тяжко розпочати фермерство, а то тому, бо наші землї лежуть в серединї межи кількома містами, а в кождім містї є богато фабрик. Кождий о тім знає, що при великих містах і при фабриках є велика будучність. Нашого народа вже богато поспроваджувало ся до Мілвіл. Недавно зорґанїзували собі два Братства, в Мілвіл і в Бріджтон і оба Братства приступили до Р. Н. Союза. Міста Мілвіл і Бріджтон граничуть з нашими землями, мають богато ріжних фабрик, так що для мущин, женщин і дорослих дїтий роботи тут все єсть подостатком. Як до Мілвіл так і до Бріджтон комунікація що-годинна. 23-го лютого 1913 р. анґлїйська ґазета-денник „The Inquirer" широко пише про Мілвіл; говорить, що Мілвіл єсть одно з найгарнїйших і найздоровійших міст у Сполучених Державах. Пише, що Мілвіл має всьо: церкви, низші і висші школи, банки, театри, і 70 процент мешканців мають свої власні доми. Пише, що в Мілвіл заробляють люди денно від $1.25 до $5.00. Пише, що мілвілські горожани старають ся дуже про розвій свого міста і т. д.

Родимцї! Подумайте, чи не добре о кілька бльоків від такого великого міста мати свій власний кавалок землї, і свою хату, і мешкати поміж своїми братами. Богато, богато нашого народа забирають чужі. Продають їм землї, як повисше сказано, в пустинях, а тут продаємо землї близько міст, близько фабрик, і до сеї пори закупило велике число народа, і хто йно тут спровадить ся, чує ся якби в родиннім краю.

Копанє бараболь на фармі в сусїдстві Бріджтон.

Родимцї! Чому не дивите ся на чужі народи, приміром на Італїйців, Нїмців, Жидів і инших, як вони кольонїзують ся, як вони один за другим тягнуть ся, бо потім з того творять чудову оселю та сильні орґанїзації. Наш Русин також межи них пхає ся і підпомагає чужих. Наш Русин видить і дуже добре знає, що попертя від чужих нїколи не дістав і не сподїє ся дістати.

Родимцї! Ми зкольонїзували велике число наших братів, за то наша Компанїя поназивала кілька стрітів по руськи. До сего часу маємо вже: Шевченко Стріт, Франко Стріт і кілька инших, і де йно зачне свої обшари парцелювати, то думає дальше свої стріти називати по руськи.

Родимцї! Чи то не добре, єсли буде під руською назвою всьо? Русини, котрі вже поспроваджували ся до Мілвіл, задумали тепер орґанїзувати руську гр.-кат. парафію. Ся орґанїзація, сподїєм ся, піде поступово, бо наша Компанїя під сю інституцію дарує пять акрів землї.

Родимцї! Хто йно з Вас думає про закупно землї, то нехай не відкладає, лише най чим скорше приїзджає. Нехай не дасть ся перебїчи другим. Коли приїдете, то о всїм дізнаєте ся від тих, що вже замешкали в Мілвіл. Перед приїздом просимо нас повідомити на понизшу адресу.

Пишіть по руськи, бо в нашім бюрі занимають уряди Русини.

THE EUROPEAN COLONIZATION CO.,

441 DREXEL BUILDING, 5th and Chestnut Streets, PHILADELPHIA, PA.

Головний Уряд „Р. Н. Союза“.

Духовний Отець:
о. Дмитро Хомяк, Simpson, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Білик, Chicago, Ill.

Місто-предсідатель:
Василь Сувак, Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:
Михайло Угорчак, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр:
Алексій Шаршонь, 524 Pine and Franklin Sts., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:
о. В. Балог, Whiting, Ind.
Стефан Милянович, Jersey City, N. J.
Йосиф Ялечко, Ramey, Pa.

Радні:
Іван Ґлова, Shamokin, Pa.
Николай Ваверчак, Perth Amboy, N. J.
Володимир Каськів, Jersey City, N. J.
Петро Мотало, Chicago, Ill.
о. Мирон Данилович, Ansonia, Conn.
Андрій Гальчак, McKees Rocks, Pa.

Редактор „Свободи“:
Осип Стеткевич, 83 Grand Str., Jersey City, N. J.

Завідатель „Свободи“:
Андрій Савка, 83 Grand Str., Jersey City, N. J.

Головна Канцелярія „Р. Н. Союза“ находить ся під числом 83 Grand St., (у власнім домі) Jersey City, N. J.

Просьвітна Комісія.

Др. В. Сіменович, 1956 Armitage Ave., Chicago, Ill. — предсідатель.
А. Горбаль, 135 Main Str., Derby, Conn. — касієр.
Е. Струтинська, 714 Bickerdike Str., Chicago, Ill. — секр.
о. В. Балог, Whiting, Ind.
Д. Андрейко, New Britain, Conn.
Др. І. Копистянський, Shamokin, Pa.
Ю. Павчак, Brooklyn, N. Y.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

ВУНСОКЕТ, Р. АЙ. Подає ся до відома інтересованим, що адреса секретаря Тов „Запорожська Січ“, від 206, є така: S. Lemiszka, Box 206, Woonsocket, R. I.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. ім. Богородчани, від. 233, повідомляє всіх своїх членів, що квартальний мітінґ відбуде ся дня 19-го цьвітня с. р., о год. 8-мій вечір, в гали під ч. 30. Авс. А., Ню Йорк. На той мітінґ має явити ся кождий член, бо суть важні справи до полагодженя. Неявивший ся член заплатить 50 ц. кари, а урядник $1.00. — І. Гаврилко, предс.; І. Мартинець, секр.

МОНЕССЕН, ПА. Бр. сьв. Петра і Павла, від. 338, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ за цьвітень відбуде ся дня 20. с. м. в неділю, в парафіяльній гали, з тої причини, що 27. цьвітня припадає Великдень. Будучі мітінґи будуть відбувати ся в своїм звичайнім часі. — М. Малиняк, предс.; О. Сушко, кас.; Ф. Янковський, секр.

ЕЛМАЙРА ГАЙТС, Н. Й. Подає ся до загальної відомости, що дня 20. цьвітня с. р. відбуде ся квартальний мітінґ Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 8, на котрім буде принимати ся нових членів до Братства без вступного до 30 літ житя, а по 30 до 40 літ за половину вступного; до Союза принимати ся буде після статута. Кождий член має на тім мітінґу явити ся, бо буде важна справа до полагодженя. Неприсутний член заплатить кару 50 ц., а урядник $1.00. — Я. Ціпн, предс.; В. Співак, кас.; А. Харчишин, секр. рекорд.

СТ. ЛУІС, МО. Бр. сьв. Володимира, від. 179, повідомляє своїх членів, що квартальний мітінґ відбуде ся дня 20. цьвітня с. р. в церковній гали. На зборах має явити ся кождий член, бо инакше заплатить 25 ц. кари, а урядник $1.00. Контр. комісія має здати своє справоздане. Члени мають застосуватись до §§ 227 і 228 т. є. платити свої вкладки правильно, в противнім разї щоб не нарікали на уряд. — М. Петровський, секр.

ДУКЕЙН, ПА. Сестр. Покрова Пр. Богородиції, від. 293, повідомляє всі свої члениці, що мітінґ, який припадав на Великдень, відбуде ся о один тиждень скорше, т. є. дня 20. с. м., о год. 7-мій вечер, в церковній галї. Всі сестри мають на сей мітінґ явити ся і свій довг вирівнати, бо котра члениця на мітінґ не прийде, буде карана після статута. — А. Баран, пред.; А. Кандаль, кас.; Т. Іван, секр.

ПОШУКУВАНЯ.

ЙОСИФ КИЦЬО пошукує своїх шваґрів Василя Кулинич і Френка Саранич. Вони походять з NICHWAL POLANKA, землїнської столиці, Угорщина. Мають перебувати тепер десь в околици Пітсбурській. Хто би знав про їх адресу, або вони самі, нехай зволять донести на адресу: Jos. Kicsa, 433 Broonck Ave, Trenton, N. J.

Пошукую свого брата, **ВАСИЛЯ ШЕВЧУКА**, родом з Підгорець, повіт Золочів, в дуже важній справі. Перед двома роками перебував в Голийок, Масс. Хто би знав його адресу, зволить ласкаво написати до мене, а за се дістане два доляри нагороди. Адресувати: John Podborecki, 1327 Franklin St., Easton, Pa.

Пошукую вас, вуйку **ГНАТЕ БАРАН**, родом з Залозець. Хотївбим з вами побачити ся і до вас на сьв. Воскресеніє в гостину прибути. Як є мені довідаетесь, то прошу написати. Ваш добре знаний зять Іван Малїшевський. Адреса: John Podborecki, 1327 Franklin St., Easton Pa.

Пошукую свого брата **ІВАНА КУЦЬ**, родом з Букови, повіт Самбір. 4 роки тому перебував в Ернеставн, Па. Хтоби о нім знав або він сам, нехай дасть знати на понизшу адресу: Йосиф Куць, P. O. Box 366, Butler, Pa.

Пошукую свого брата **ЮРКА ФРАНЬЧАКА**, родом з села Великого Вислока, Галичина. Хтоби о нім знав або він сам, нехай буде ласкавий зголоситись на адресу: Григорій Франьчак, E. Hammond, Ind., Co. House 96.

ДЯКОУЧИТЕЛЬ, уцтивий, працьовитий, музикальний, добрий режісер, грає добре на фісгармонії, при тім скромний чоловік, шукає посади від 15. або від 30. цьвітня. Зголошуватись треба на адресу: Rev. B Merenkow, 24 Farbridge St., Rochester, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

ДОБРИЙ ЗАРОБОК ДЛЯ ЧЕСНИХ ЛЮДИЙ. Підписана компанія пошукує за совісними аґентами руської народности. По близші інформації пишіть по руськи до: European Colonization Company, 441 Drexel Building, Philadelphia, Pa

МАЮ ЗАМІР ОЖЕНИТИСЬ з дівчиною в віці від 16 до 22 літ. Маю 24 роки, родом з Стрільча, повіт Городенка, Галичина. Маю свій дім вартости $2000.00. Отримую пул-рум, барбер-шап, джуелрі і байсіґл штор, все вартости $6.000.00. Річ трактую поважно і прошу о ласкаве надіслане фотоґрафії на адресу: Pit Markiw, P. O. Copper Cliff, Ont., Canada.

ФАРМА НА ПРОДАЖ, 60 акрів. Дім з красними господарськими будинками, 8 штук худоби, 2 коні, 125 курий і всїлякі фармерські знаряди. Адреса: E. Piatkowski, Falls Ave, Norwich, Conn

НА ПРОДАЖ „КЕНДІШТОР“, де є добрий збут на цукорки, циґара, тютюн і т. п. Властитель змушений продати його задля лихого здоровля фамілії. Сей штор міститься в добрім місци серед Руснів і Поляків, 504 Henderson Str., Jersey City, N. J.

Кождий може навчитись голярського фаху в короткім часї і можете заробляти гроші навіть підчас науки. Пишіть за інформацією до: Nossokoff's Barber, Hairdressing & Manicure Schol, 12 2 Penn Ave, Pittsburgh, Pa.

ПОЗІР! Потрібно аґентів і менаджерів в кождій місцевости, як також до бюра. Занятє постійне, добрий дохід. Кілька годин денно принесе Вам значний заробок. Продаємо фарми і лоти, положені при великих фабриках, де потрібно много робітників, в поблизу Ню Йорку. Пишіть або голосіть ся на адресу: 132 Nassau Str, Room 309, New York, N. Y.

ФАРМА НА ПРОДАЖ, в Пенсильвенії, 36 акрів, половина під управу. Дім на 6 кімнат і другі господарські будинки. Пів акра овочевих корчів. 200 курий. Усе те продаєсь за ціну $1.250.00. Для порозуміня голоситись до: E. R. c/o „Svoboda“, 83 Grand Str, Jersey City, N. J.

ПОТРІБНО 200 РОБІТНИКІВ до роботи при цементі так на дворі як і у фабриці. Страйку нема. Платня $1.50 до $2.20 денно. Робота стала через цілий час року. Добра спосібність до осягненя лїпшої платнї. Голоситись: New York & New England Cement & Lime Co., Hudson, N. Y.

НА ПРОДАЖ двоповерховий дім на 8 кімнат. Лот 25×100. Ціна $1800.00. Готівкою $200.00 а решта по $15.00 місячно. Дім находить ся під ч. 40 Lewis Ave. два бльоки від St. Pauls і West Side Ave. Властитель B., 135 Sip Ave., Jersey City, N. J. Телефон, ч. 656-J Bergen.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Сим повідомляю, що я належу під юрисдикцію нашого гр. кат. Епископа С. С. Ортинського.

о. Д. Хомяк.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Збірку на „Рідну Школу“ а) з віча в Вілмердінґ, Па., в квоті $46.00, надіслану нам о. І. Останом і б) з віча в Нюарк, Н. Дж., в квоті $158.35, зложену у нас п. Т. Каськовим, вислано до Львова дня 11. цьвітня с. р. (ч. посьвідок 4036242 і 4036243).

Адміністрація „Свободи“.

НА ПРОДАЖ фарма, 280 акрів, дім, стодола і стайні, комора і курники, взагалї всї господарські будинки в добрім станї. Лїс грубий, земля урожайна. Продаєсь враз з худобою, возами, машинами і всїлякими знарядами рільничими. Близько міста і стації. По причині незгоди в партнерстві ся фарма мусить бути продана. Ціна лиш $3.900, сплата після угоди і догідности купуючого. Голосіть ся і огляньте сю фарму: Henry Groobert, Colchester, Conn.

Хто хоче купити добрий бизнес ґросерняний? Всьо продаєсь за кеш. Торг на ціле місто, де жиє Поляків і Русинів около 10 тисяч. Властитель ґварантує за бизнес, котрий є змушений продати задля браку здоровля його фамілії, Адреса: J. J. M. c/o J. Shultz, 222 Main Str., Ansonia, Conn.